

VIII. Universitetets og Kommunitetets økonomiske Anliggender.

A. Universitetskvæsturen.

a. Personalet.

Frk. Julie Herskind ansattes som Skriver i Universitetskvæsturens Bogholderkontor fra 1. December 1916 at regne.

Under 27. Januar 1917 meddeltes der Chef for Universitetskvæsturens Bogholderkontor Alfred Valdemar Holck Afsked paa Grund af Alder og Svagelighed fra 31. Marts 1917 at regne fra det ham betroede Embede, til hvilket han var blevet udnævnt under 9. April 1884 fra 1. Juli s. A. at regne. I Tilslutning hertil udnævntes under 27. Januar 1917 Fuldmægtig i Universitetskvæsturens Bogholderkontor cand. jur. Hans Erik Svane Falck til Chef for Universitetskvæsturens Bogholderkontor fra 1. April 1917 at regne.

Som Følge af Fuldmægtig Falcks Udnævnelse til Chef for Kvæsturens Bogholderkontor udnævntes Assistent i Kvæsturens Sekretariat cand. jur. Johannes Viggo Haugsted under 23. Februar 1917 til Fuldmægtig i Kvæsturens Bogholderkontor fra 1. April s. A. at regne. Fra sidstnævnte Dato at regne forflyttedes cand. polit. G. R. Fenger fra Assistentstillingen i Kassekontrollkontoret til en Assistentstilling i Sekretariatet. Endvidere bemyndigede Undervisningsministeriet i Skrivelse af 24. Marts 1917 Universitetskvæsturen til fra 1. April s. A. at regne at ansætte Assistent i Bogholderkontoret cand. jur. Hans Dorph Hemmingsen i den af Fuldmægtig Falck hidtil beklædte Stilling som Famulus quæsturæ ved Metropolitanskolen med en Lønning af 400 Kr. aarlig, at udrede af Skolens Udgiftspost »Regnskabsføringen« samt mod en Kaution paa 2000 Kr.

Fra 1. April 1917 at regne ansattes Birkefuldmægtig, cand. jur. Svend Hans Georg Elmin som Assistent i Kassekontrollkontoret.

I Skrivelse af 27. Marts 1917 meddelte Undervisningsministeriet, at Folketingets Finansudvalg i Anledning af en Indstilling fra Kvæsturen til Ministeriet af 27. Februar s. A. havde givet sin Tilslutning til, at der paa Forslaget til Lov om Tillægsbevilling for 1917—18 optoges et Beløb af 1200 Kr. til Honorering af Assistance i Kvæsturens Kassererkontor, jfr. Rigsdagstidende for 1917—18, Tillæg A., Sp. 3309—10. Under 30. Marts 1917 beordrede Kvæstor disse 1200 Kr. udbetalt til Frk. V. Bachmann, idet det samtidig bestemtes, at det hidtilværende Fællesskab for Kasserer-, Kassekontrol- og Forvalterkontorerne med Hensyn til Benyttelsen af den til Raadighed for disse Kontorer hidtil bevilgede Assistance ophørte ved Antagelsen af den ommeldte Skriverassistance for Kasserer-

kontoret, dog med den Begrænsning, at Assistenten i Forvalterkontoret den 1ste Hverdag i hver Maaned skulde være til Tjeneste i Kassererkontoret til Hjælp ved Udbetaling af Gage til Professorer og Docenter. I Tilknytning til den paa Tillægsbevillingsloven for 1917—18 givne Bevilling bevilgedes paa Finansloven for 1918—19 et Beløb af 1300 Kr. aarlig til Lønning for en Skriver i Kassererkontoret, jfr. Rigsdagstidende for 1917—18, Tillæg A., Sp. 1347—50. I denne Skriverstilling ansattes Fru Bodil Sveinbjarnarson, medens Frk. V. Bachmann ansattes i hendes hidtilværende Skriverstilling i Sekretariatet.

— Paa Finansloven for 1918—19, jfr. Rigsdagstidende for 1917—18, Tillæg A., Sp. 1345—46, gaves den fornødne Bevilling til Omdannelse af Embedet som Fuldmægtig og Ekspeditionssekretær i Kvæsturens Sekretariat til et Embede for en Kontorchef i Sekretariatet og i Henhold hertil udnævntes Fuldmægtig og Ekspeditionssekretær, cand. jur. Emil Ammentorp under 16. April 1918 til Kontorchef i Sekretariatet fra 1. s. M. at regne. Kontorchef Ammentorps Lønningsanciennitet blev i Følge Ministeriets Skrivelse af 8. Maj s. A. at regne fra 1. Oktober 1914.

— Fra 1. April 1918 at regne meddeltes der Skriver i Sekretariatet L. Larsen Tjenestefrihed for et Aar, for at han i samme Tidsrum kunde være til Assistance paa Konsistoriums Kontor. Til at udføre det Skriver Larsen paahvilende Arbejde i Kvæsturen antoges fra 1. April 1918 at regne indtil videre cand. phil. Jørgen Kamp.

— D. 3. Maj 1919 afgik Forvalter og Bogholder ved Sorø Akademis Kontor i Sorø N. H. Ostenfeld ved Døden. Under 15. s. M. konstitueredes derefter Kasserer ved nævnte Kontor cand. jur. J. M. Valeur til indtil videre at varetage de med Embedet som Forvalter forbundne Forretninger, dog saaledes, at cand. mag. Dornonville de la Cour, der var antaget til midlertidig at udføre Kontorets Fuldmægtigforretninger, skulde varetage de med Bogholderiet og Kassekontrollen forbundne Forretninger.

— Paa Finansloven for 1919—20, jfr. Rigsdagstidende for 1918—19, Tillæg A., Sp. 1359—62, omdannedes den Skriverstilling i Sekretariatet, til hvilken Journalførelsen var henlagt, samt Skriverstillingerne i Bogholderkontoret og Kassererkontoret til Stillinger for Kontorassistenter. Til Stillingerne i de to sidstnævnte Kontorer overgik fra 1. April 1919 Frk. J. Herskind og Fru Sveinbjarnarson, ligesom cand. phil. J. Kamp fra s. D. at regne midlertidig antoges som Kontorassistent i Sekretariatet.

— Fra 1. August 1919 at regne fratraadte Fru Sveinbjarnarson Stillingen som Kontorassistent i Kassererkontoret, i hvilken Stilling Skriver Frk. V. Bachmann ansattes fra s. D. at regne. Samtidig antoges Frk. Herdis Jensen som Skriver.

— I Henhold til Bevilling paa Finansloven for 1919—20, jfr. nærmere herom nedenfor, tillagdes der fra 1. August 1919 at regne Fuldmægtig i Bogholderkontoret Johs. Haugsted et Ekspeditionssekretærhonorar paa 600 Kr. aarlig, ligesom de tidligere Assisterter paa »de forenede Skoler«s Kontor, Frøknerne Sofie Cramer og Alexandra Jensen fra s. D. at regne ansattes i Bogholderkontoret. Ved Kvæstors Skrivelse af 10. September 1920 gaves der de nævnte to Damer Ansættelse som Kontorassistenter med Lønningsanciennitet henholdsvis fra 1. November 1909 og 1. Februar 1912. Fra 1. September 1919 at regne gaves der i Henhold til

samme Bevilling Frk. Anna Bondo Ansættelse som Skriver i Kassererkontoret.

— Under 30. Oktober 1919 udnævntes Kasserer ved Sorø Akademis Kontor i Sorø cand. jur. Johannes Meller Valeur til Forvalter og Kasserer ved samme Kontor fra 1. Oktober s. A. at regne.

— Under 1. November 1919 ansatte Ministeriet cand. mag. Lars Frederik Barfod Dornonville de la Cour som Fuldmægtig ved Sorø Akademis Kontor i Sorø fra 1. Oktober s. A. at regne med Lønningsanciennitet fra 1. April 1916 at regne.

— I Skrivelse af 3. November 1919 bifaldt Undervisningsministeriet, at hidtilværende Assistent Emil Jensen fra 1. Oktober s. A. overgik til at være Sekretær i Kvæsturen, uagtet han ikke havde bestaaet nogen af de i Tjenestemandslovens § 252 omhandlede Eksaminer.

— Med Udgangen af Oktober 1919 udtraadte cand. jur. S. H. G. Elmin af Kvæsturens Tjeneste og i hans Sted antog Ministeriet under 4. December 1919 cand. jur. Otto Børge Thomsen som Sekretær fra 1. November s. A. at regne.

— I Skrivelse af 2. December 1919 bifaldt Ministeriet, at Sekretær H. Dorph Hemmingsen, der siden 1. April 1917 havde fungeret som Famulus quæsturæ ved Metropolitanskolen, paa Kvæsturens Vegne fra 1. August 1919 at regne tiltraadte det i § 9 i Lov om Skoleafgift m. m. af 30. Juni s. A. omhandlede Raad til Beregning af Skoleafgiften for Elever i de i Loven omhandlede Statsskoler i København, Frederiksberg og Gentofte Kommuner.

— Med Udgangen af August 1920 udtraadte cand. jur. O. Bilfeldt af Kvæsturens Tjeneste og i hans Sted antog Ministeriet under 26. August 1920 cand. jur. Fru Ingrid Theilmann, f. Dons, som Sekretær fra 1. September s. A. at regne.

b. Forskellige Sager.

— Kvæsturens Annuum: Paa Finansloven for 1916—17 forhøjedes Kvæsturens Annuum med 1000 Kr. fra 8460 Kr. til 9460 Kr., hvoraf 1400 Kr. til Ekstraassistance. Paa Finansloven for 1920—21 forøgedes dette Annuum med 5540 Kr. til 15,000 Kr. Paa Tillægsbevillingslovene for de efternævnte Finansaar er der meddelt Hjemmel for følgende Overskridelser i Anledning af Ekstraassistance og forøgede Driftsudgifter: 1915—16: 516 Kr. 60 Øre, 1916—17: 906 Kr. 39 Øre, 1917—18: 1000 Kr., 1918—19: 4000 Kr., 1919—20: 13,800 Kr. og 1920—21: 20,130 Kr.

— Af Bygningsarbejder vedrørende Universitetskvæsturen foretoges i 1917 i Henhold til Bevilling paa Tillægsbevillingsloven for 1916—17 forskellige Foranstaltninger til Sikring af Kassererkontoret med en Udgift af 685 Kr., hvorhos der i 1919—20 i Henhold til Bevilling paa Finansloven og Tillægsbevillingsloven for sidstnævnte Finansaar med en Udgift af ialt 13,049 Kr. 73 Øre foretoges en Hovedstandsættelse af Kvæsturbygningens Façader.

— Efter at Hvervet som inspectores quæsturæ var bortfaldet ved Lønningsloven af 22. April 1916 bestemte Undervisningsministeriet i Skrivelse af 22. Maj 1917, at der ved en Embedsmand udenfor Universitetskvæsturen skulde foretages Kasseeftersyn hos Kvæsturens Kasserer.

Til at bestride det paagældende Hverv antog Ministeriet Departementschef Weis.

— I Skrivelse af 12. Februar 1919 udtalte Undervisningsministeriet sin Forventning om, at Kvæsturen fra 1. August 1919 at regne vilde kunne overtage Regnskabsførelsen og Kasseforretningerne vedrørende de af Staten overtagne Skoler i København, Frederiksberg og Gentofte Kommuner. Under 15. s. M. indstillede Kvæsturen, at der til Bestridelse af det med Overtagelsen af det paagældende Hverv forbundne Arbejde maatte blive bevilget den fornødne Forøgelse af Personalet, og paa Finansloven for 1919—20, jfr. Rigsdagstidende for 1918—19, Tillæg A., Sp. 1355—62 og Tillæg B., Sp. 1665—68, bevilgedes derefter fra 1. August 1919 at regne dels et Ekspeditionssekretærhonorar paa 600 Kr. aarlig til Fuldmægtigen i Bogholderkontoret, dels 3 nye Kontorassistentstillinger, hvoraf 2 i Bogholderkontoret og 1 i Kassererkontoret. De paagældende Kontorassistentstillinger blev imidlertid ikke normerede paa Tjenestemandsløven af 12. September 1919 og Kvæsturen indstillede derfor under 25. September 1919 til Ministeriet, at Stillingerne maatte blive oprettede, idet det navnlig med Hensyn til de to fra »de forenede Skoler« til Kvæsturen overgaaede Damer, Frk. Cramer og Frk. A. Jensen, havde været en absolut Forudsætning for deres Overgang til Statstjenesten, at de blev ansat i de paa Finansloven for 1919—20 bevilgede Kontorassistentpladser. Paa Normeringsloven for 1920—21 oprettedes derefter 2 Kontorassistentstillinger ved Kvæsturen, dog saaledes, at de ved Tjenstledighed skal nedlægges. Som ovenfor nævnt gaves der under 10. September 1920 Frk. Cramer og Frk. A. Jensen Ansættelse i disse Stillinger.

— Fra 1. April 1920 at regne overtog Universitetskvæsturen Regnskabsførelsen for de i Henhold til Lov Nr. 568 af 4. Oktober 1919 af Staten overtagne Skoler i samme Omfang som den til Kvæsturen hidtil henlagte Regnskabsførelse for de ældre Statsskoler. Efter samme Principper overtog Kvæsturen i Løbet af Sommeren 1920 Regnskabsførelsen for de 4 Statsskoler i de sønderjydske Landsdele.

— I Skrivelse af 24. Juli 1920 meddelte Undervisningsministeriet, at der fra 1. Oktober 1919 at regne i Overensstemmelse med Lønningsraadets Forslag kunde udbetales følgende Honorarer:

1) For Udarbejdelse af Markedslisterne	400	Kr. aarlig
2) Kvæstor som Medlem af Almanakkomiteén	600	» —
3) Almanaksekretereren	600	» —
4) En Kontorassistent for Ekspedition af Publikum i Almanaklokalet	400	» —
5) Kvæstorbudet for Budgerning for Almanaklokalet	500	» —
6) Samme for Tilsyn med Rengøring og Opvarmning	500	» —
7) Udarbejdelse af de trykte Regnskabsberetninger	600	» —
8) Kasseeftersyn og Revision af Kvæsturens Beholdning af Værdipapirer	600	» —
9) Sekretærforretninger og Beregninger for Skoleafgiftsraadene ved Statsskolerne i Storkøbenhavn	800	» —

alt med et midlertidigt Tillæg af 30 pCt.

B. Universitetets Almanakprivilegium.

(Journ. Nr. 202/1915, 59/1916, 98/1916, 59/1917, 59/1918, 59/1919 og 59/1920.)

Efter at Ministeriet for Kirke- og Undervisningsministeriet ved Skrivelse af 17. Juli 1915 — hvorom henvises til Universitetets Aarvog for 1914—15, Side 937—44 — havde bifaldet, at de af Universitetet udgivne Almanakker fremtidig betegnes som udgivne af Københavns Observatorium og Arbejdet ved Beregningen og Redaktionen af Almanakken samt Regulering af Markederne saaledes var overgaaet til Observatoriets Bestyrer, Professor, Dr. Strømgren, valgte Konsistorium i sit Møde d. 15. September 1915 Professor, Dr. Munch-Petersen til Medlem af Almanakkomitéen i Stedet for Professor astronomiæ.

I Juli 1916 indgav Københavns Bogtrykkerforening et Andragende til Undervisningsministeriet om en tidligere Udsendelse af den af Universitetet udgivne Almanak, eventuelt om Adgang for Bogtrykkerne til at faa Fortryk af Almanakken. Over dette Andragende afgav Komitéen for Almanakkens Udgivelse og Forhandling under 4. August 1916 en Erklæring, som d. 10. s. M. af Konsistorium indsendtes til Ministeriet. Foranlediget heraf udbad dette sig en Udtalelse fra Handelsministeriet om, hvorvidt det maatte være muligt at afkorte den Frist, indenfor hvilken Udarbejdelsen af Markedsfortegnelsen og Handelsministeriets Gennemgang og Godkendelse af denne finder Sted, saaledes at Almanakken om muligt allerede kunde udgives omkring 1. Juni. I Anledning heraf meddelte Handelsministeriet under Henvisning til en af dets Konsulent i Markedssager afgiven Erklæring, at det maatte nære Betænkelighed ved den ønskede Ændring af det hidtil gældende Tidspunkt for Afslutningen af Markedsfortegnens Udarbejdelse ca. 1. Juli. Fra Almanakkomitéen afgaves der derefter under 23. November 1916 en ny Erklæring i Sagen, hvorefter Undervisningsministeriet i Overensstemmelse med den foretagne Indstilling under 13. December 1916 tilskrev Københavns Bogtrykkerforening saaledes:

»I Anledning af Foreningens under 13. Juni d. A. hertil indgivne Andragende angaaende Tidspunktet for Udsendelsen af den af Universitetet udgivne Almanak skal Ministeriet, efter om Sagen at have brevkædet med Handelsministeriet samt gennem Konsistorium med Komitéen for Almanakkens Udgivelse og Forhandling, meddele, at Universitetets Huskalender (den lille Kontorkalender) ifølge derom indhentet Udtalelse fra Redaktøren af Universitetets Almanak fremtidig vil blive udgivet væsentlig tidligere end hidtil, og at Universitetets danske Almanak vil blive udgivet i Løbet af den kortest mulige Tid efter, at Handelsministeriets Approbation paa Markedsfortegnelsen er bleven meddelt, idet det dog har vist sig, at Handelsministeriet nærer Betænkelighed ved at afslutte Markedsfortegnelsen før ca. 1. Juli; efter denne Ordning maa Universitetets danske Almanak antages at ville kunne udgives ca. 15. August og mulig noget tidligere.

For saa vidt Foreningen har foreslaaet, at der gaves Bogtrykkerne Adgang til at hente Fortryk af Almanakken hos Foreningen, der da

skulde paatage sig Garanti for Uddelingen, skal man næst at bemærke, at saadan Adgang i saa Fald maatte gives alle Bogtrykkere, hvad enten de var Medlemmer af Foreningen eller ej, meddele, at man maa nære overvejende Betænkelighed ved en saadan Ordning; netop den Omstændighed, at Universitetet umulig kan paatage sig kritisk at gennemgaa det store Antal forskelligartede Udgaver af Almanakker og Kalendere, der i Efteraars- og Vintermaanederne strømmer ind til Stemplingskontoret, og overfor Offentligheden paatage sig Garanti for, at de paa private Forlag udgivne Almanakker og Kalendere fremtræder uden Fejl, gør det særlig nødvendigt, at Grundlaget for disse Almanakker, nemlig Universitetets officielle Almanak, ikke bliver stillet til de paagældende Bogtrykkes Raadighed, forinden det som reentrykt fremtræder i sin afsluttede og endelige Form, hvorved bemærkes, at der endog efter sidste Korrektur er blevet indføjet Ændringer og Tilføjelser i Almanakken.«

I Overensstemmelse med Konsistoriums Indstilling i Skrivelse af 14. Januar 1916 bifaldt Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet under 3. Februar s. A., at der af Universitetets Udgiftspost b., Almanakprivilegiet, for 1915—16 udrededes 1000 Kr. som Honorar til Kontorchef i Ministeriet for Handel og Søfart Krenchel for hans Arbejde ved Beregningen af Markedslisterne i Almanakkerne for 1915 og 1916, herunder hans Arbejde med at fremskaffe det for Beregningerne nødvendige Materiale, dog saaledes, at det paagældende Honorar kun udbetales paa Betingelse af, at Kontorchef Krenchel uden yderligere Vederlag afgav sit Materiale til Markedslisternes Udarbejdelse til Almanakkomitéen.

I Overensstemmelse med Almanakkomitéens Indstilling i Skrivelse af 14. December 1917, fremsendt til Undervisningsministeriet med Konsistoriums Skrivelse af 17. Januar 1918, bifaldt Ministeriet i Skrivelse af 22. s. M., at der i Universitetets Almanak for 1919 og følgende Aar paa Indersiden af Almanakkens Titelblad optoges en Fortegnelse over romersk-katolske Festdage i Overensstemmelse med det af Forstanderskabet for St. Ansgars Menighed udarbejdede Manuskript.

Under 10. Marts 1919 meddelte Konsistorium Almanakkomitéen Bemyndigelse til at meddele Kommunalærer, cand. phil. H. Dragehjem, at man ikke saa sig i Stand til at imødekomme hans Andragende om, at der i Universitetets Almanak optoges en Artikel om »Børns frie Leg, et Samfundsspørgsmaal fra det daglige Liv«.

Under 24. Marts 1919 indsendte Almanakkomitéen til Konsistorium saalydende Forslag til Forhøjelse af Prisen paa de af Universitetet udgivne Almanakker:

»Ved Kirke- og Undervisningsministeriets Skrivelse af 12. December 1901 forhøjedes Prisen for den af Universitetet udgivne *fuldstændige Almanak* fra 15 Øre til 18 Øre pr. uhæftet Eksemplar og fra 16 til 20 Øre pr. hæftet Eksemplar, medens Prisen for den lille Kontorkalender (Huskalenderen) forhøjedes fra 8 Øre til 10 Øre pr. Eksemplar.

Under 13. Oktober 1909 bifaldt Kirke- og Undervisningsministeriet, at Indholdet af Universitetets »Skriv- og Rejsekalender« paa adskillige Punkter indskrænkedes og ændredes, hvorhos Ministeriet bifaldt, at der af denne Kalender udgives et Særtryk, betegnet som »Forkortet Udgave til Skolebrug«. Prisen for denne særlige Udgaves fastsattes til 50 Øre pr. hæftet Eksemplar, medens Prisen paa selve Skriv- og Rejsekalenderen blev uforandret, nemlig 1 Kr. pr. Eksemplar.

Prisen for den islandske Almanak har siden dens første Udgivelse i 1837 været 5 Sk., der ved Kirke- og Undervisningsministeriets Skrivelse af 28. Marts 1874 omsattes til 10 Øre. Prisen paa den af Kirke- og Undervisningsministeriet under 5. November 1897 approberede særegne Almanak for Færøerne er ligeledes 10 Øre pr. Eksemplar.

Den meget betydelige Stigning, som i de sidste Aar har fundet Sted i Priserne paa Papir, Tryknings- og Bogbinderarbejde har medført, at de ovenanførte Priser paa Universitetets forskellige Almanakker ikke mere kan betragtes som stemmende med Forholdene. Man har derfor henvendt sig til Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag, hvem Forhandlingen af Universitetets Almanakker er overdraget, med Forespørgsel om, hvilken Prisforhøjelse der efter Omstændighederne maatte findes passende og man har derefter modtaget den hermed følgende Skrivelse af 4. Januar d. A., hvori der fremsættes følgende Forslag i ommeldte Henseende:

Prisen paa Universitetets fuldstændige danske Almanak forhøjes fra 18 Øre til 20 Øre pr. Eksemplar i Materie og fra 20 Øre til 25 Øre pr. hæftet Eksemplar. Prisen paa den lille Kontorkalender (Huskalenderen) forhøjes fra 10 Øre til 12 Øre pr. Eksemplar. Prisen for Skriv- og Rejsekalenderen forhøjes fra 1 Kr. til 1 Kr. 35 Øre pr. Eksemplar i Materie. Skriv- og Rejsekalenderens Skoleudgave forhøjes fra 50 Øre til 75 Øre pr. hæftet Eksemplar. Prisen paa den færøske Almanak forhøjes fra 10 Øre til 12 Øre pr. Eksemplar i Materie og fra 11 Øre til 16 Øre pr. hæftet Eksemplar. Prisen paa den islandske Almanak forhøjes fra 10 Øre til 12 Øre pr. Eksemplar i Materie og fra 11 Øre til 16 Øre pr. hæftet Eksemplar.

Idet bemærkes, at Skriv- og Rejsekalenderen ikke forhandles i hæftede Eksemplarer og at Prisen for de indbundne Eksemplarer er varierende efter Omkostningerne ved selve Indbindingen, skal man med Hensyn til det saaledes fremsatte Forslag udtale, at man fra Almanakkomitéens Side ganske kan slutte sig til den foreliggende Indstilling, dog med det Forbehold, som nedenfor vil blive taget med Hensyn til den islandske Almanak. For Publikums Vedkommende vil den paagældende meget beskedne Forhøjelse blive ganske betydningsløs ligesom man vil kunne gaa ud fra, at Prisforhøjelsen ikke vil faa nogen som helst Indflydelse paa Salget af Almanakkerne, medens den Merindtægt, der vil kunne paaregnes ved Prisforhøjelsen — ca. 4000 Kr. — maa antages i det væsentlige at kunne dække den forhøjede Udgift til Trykning, Papir m. v., som de sidste Aars voldsomme Prisstigning har medført. Den foreslaaede Prisforhøjelse maa i det Hele siges at være en ganske naturlig Konsekvens af Udviklingen og synes derfor ikke at kunne give Anledning til Betænelighed af nogen Art.

Om en Forhøjelse af Afgiften til Universitetet af Almanakker og Kalendere, der med Universitetets Tilladelse udgives af andre, synes der ikke at kunne blive Spørgsmaal i Forbindelse med den heromhandlede Prisforøgelse. En Forhøjelse af disse Afgifter fandt ganske vist Sted, da Prisen paa Universitetets danske Almanakker og den lille Kontorkalender sattes op ved Ministeriets ovenanførte Resolution af 12. December 1901, jfr. Universitetets Aarvog for 1901—02, Side 314—16, men heraf kan ikke følge som Konsekvens, at Afgiften ogsaa ved denne Lejlighed maa sættes op. Herom skal først og fremmest bemærkes, at den paagældende Afgift er at opfatte som et Vederlag for Tilladelsen til at benytte Almanakkens kalendariske Stof, men at den nu paatænkte Prisforhøjelse aldeles ikke staar i Forbindelse med en Omvurdering af selve Almanakmaterialiets Værdi. Den paagældende Forhøjelse er alene begrundet i Ønsket om at ophæve det nuværende Misforhold mellem Udsalgsprisen paa Universitetets Almanakker og Stiftelsens Udgifter til Papir og Trykning og dette Hensyn er de fremmede Almanakudgivere ganske uvedkommende. Herved maa erindres, at ogsaa for disse Almanakproducenter er Fremstillingsomkostningerne steget i tilsvarende Grad, saaledes at en Forøgelse af selve Afgiften vil blive betragtet som en uretfærdig Byrde, og det vil derfor være lidet hensigtsmæssigt for Universitetet at rejse Uvilje mod det bestaaende Privilegium ved at fremsætte nye Krav, som ikke kan begrundes i de tilstedeværende Forhold. De nugældende Afgiftsregler er i Virkeligheden særdeles gunstige for Universitetet og det kan ikke anbefales nu at søge dem ændrede.

Det vil formentlig være rimeligt at søge de foreslaaede nye Takster indførte allerede for Almanakken for 1920, der bliver trykt i Løbet af indeværende Foraar. Herved bemærkes dog, at en Forandring for den islandske Almanaks Vedkommende under alle Omstændigheder først synes at burde komme til at gælde fra og med Almanakken for 1921. Den paagældende Almanak maa nemlig af Hensyn til de vanskelige og langsomme Transportforhold trykkes forud for de andre Almanakker, saaledes at en Afventen af en Afgørelse i Sagen paa ubelejlig Maade vil forsinke Ekspeditionen af Almanakken, der allerede er gaaet i Trykken, og dertil kommer, at en Ændring i den nuværende Pris næppe bør gennemføres uden efter Forhandling med de vedkommende islandske Autoriteter. En saadan Forhandling maa imidlertid efter Forholdene paa regnes at tage endel Tid, og det vil derfor ogsaa af denne Grund være rimeligt at lade Prisen for den islandske Almanak blive uforandret indtil videre. Det bemærkes herved, at den økonomiske Betydning af denne særlige Prisforhøjelse er underordnet, da Markedet for Almanakkens Afhændelse efter Sagens Natur er ret begrænset.

Idet endelig bemærkes, at ogsaa Prisen paa den svenske Almanak, efter hvad Professor astronomiæ har henledet Opmærksomheden paa, er bleven forhøjet, nemlig fra 14 Øre til 25 Øre, skal man i Henhold til det saaledes anførte foreslaa nedenaanførte Prisforhøjelse for Universitetets danske Almanakker og for den færøske Almanak indstillet til Ministeriets Godkendelse:

Prisen paa Universitetets fuldstændige danske Almanak forhøjes fra 18 Øre til 20 Øre pr. Eksemplar i Materie og fra 20 Øre til 25 Øre pr. heftet Eksemplar. Prisen paa den lille Kontorkalender (Huskalender)

forhøjes fra 10 Øre til 12 Øre pr. Eksemplar. Prisen paa Skriv- og Rejsekalenderen forhøjes fra 1 Kr. til 1 Kr. 35 Øre pr. Eksemplar i Materie. Prisen paa Skriv- og Rejsekalenderens Skoleudgave forhøjes fra 50 Øre til 75 Øre pr. heftet Eksemplar. Prisen paa den færøske Almanak forhøjes fra 10 Øre til 12 Øre pr. Eksemplar i Materie og fra 11 Øre til 16 Øre pr. heftet Eksemplar; alt saaledes, at denne Prisforhøjelse træder i Kraft for Almanakken for 1920. I Forbindelse hermed skal man foreslaa indstillet til Ministeriet, dels at der indledes Forhandling med vedkommende islandske Autoriteter om en Prisforhøjelse paa den islandske Almanak saaledes, at Prisen forhøjes fra 10 Øre til 12 Øre pr. Eksemplar i Materie og fra 11 Øre til 16 Øre pr. heftet Eksemplar, dels at der meddeles Samtykke til, at den af Prisforhøjelsen følgende forøgede Indtægt oppebæres paa forventet Tillægsbevilling for Finansaaret 1919—20.«

I Overensstemmelse hermed foretog Konsistorium under 28. Marts 1919 Indstilling til Undervisningsministeriet, der i Skrivelse af 22. April 1919 approberede den foreslaaede Prisforhøjelse. Samtidig meddelte Ministeriet, at det havde tilskrevet Islands Ministerium om at foranledige gennemført den foranførte Prisforhøjelse for den islandske Almanak.

I Anledning af, at Islands Minister i Skrivelse af 27. November 1919 havde tilskrevet Undervisningsministeriet vedrørende Spørgsmaalet om Udgivelse af en islandsk Almanak paa den islandske Stats egen Foranstaltning, over hvilken Sag sidstnævnte Ministerium under 19. December 1919 havde udbedt sig Konsistoriums Erklæring, tilskrev Almanakkomiteen under 9. Marts 1920 Konsistorium saaledes:

»I Anledning af, at Undervisningsministeriet under 19. December 1919 har udbedt sig Konsistoriums Ytringer med Hensyn til den hermed tilbagefølgende Skrivelse fra Islands Minister af 27. November s. A., hvori det bl. a. er udtalt, at det Universitetet i København tilkommende Almanakprivilegium formentlig nu, efterat Island er bleven anerkendt som souveræn Stat, ikke kan være til Hinder for, at der af Islands Universitet eller af andre i Island udgives en islandsk Almanak, har Konsistorium i Skrivelse af 9. Januar d. A. udbedt sig en Udtalelse fra Almanakkomiteen.

Under 23. April 1836 har Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler tilskrevet inspectores quæsturæ saaledes:

»Efter at Directionen havde tilstillet det kongelige danske Kancellie den med d'Herr. Rektors og Professorers Skrivelse af 13. September 1834 indsendte Betænkning fra Professor astronomiæ, hvori det erklæres hensigtsmæssigt at begynde Rækken af de islandske Almanakker med Aaret 1837, har bemeldte Collegium nu underrettet Directionen om, at det paa en af det derom nedlagt allerunderdanigst Forestilling har behaget Hans Majestæt Kongen allernaadigst at bifalde, at Placaten af 5. August 1831 angaaende Indgreb i det Københavns Universitetet forundte udelukkende Privilegium paa Almanakkens Udgivelse herefter skal være gældende paa Island paa følgende Maade:

1. naar nogen gør Indgreb i det Københavns Universitet tillagte Privilegium paa Almanakkens Udgivelse, være sig ved i Island at indføre eller forhandle fremmede Almanakker eller ved uden Universitetets

Tilladelse at trykke nogen Almanak, skal han, i Lighed med hvad ved bemeldte Placat er bestemt for Kongeriget Danmark, udrede en Mulct af 20—200 rbd. Sølv, hvorhos de Eksemplarer, hvormed den paagjældende antræffes, blive at confiskere, og han endvidere at ansee med en Tillægsmulct af $\frac{1}{4}$ rbd. Sølv for hvert saadant Exemplar. Halvdelen af Bøderne saavel som af de confiskerede Exemplarer tilfalder den, til hvem Universitetet har bortforpagtet Almanakkens Udgivelse, og den anden Halvdel det astronomiske Observatorium i København.

2. det skal paaligge Øvrigheden at have nøje Tilsyn med, at der ej gøres Indgreb i foranførte Universitetets Privilegium, og
3. alle Sager angaaende Indgreb i det titnævnte Privilegium blive at behandle som offentlige Politisager.«

Fra 1837 at regne har der herefter af Universitetet været udgivet en islandsk Almanak. Prisen var 5 Sk. pr. uheftet Eksemplar, dog at der ved Partiindkøb gaves 20 pCt. Rabat, saaledes at Prisen pr. Stk. blev 4 Sk. Ved Skrivelse af 28. Marts 1874 bifaldt Undervisningsministeriet, at Prisen for Almanakken sættes til 10 Øre pr. uheftet og 11 Øre pr. heftet Eksemplar, dog med Bibeholdelse af den ommeldte Rabatbestemmelse, og disse Betalingsregler har derefter været gældende, indtil Islands Minister nu har samtykket i, at Prisen fra 1921 at regne forhøjes til 12 Øre pr. Eksemplar i Materie og 16 Øre pr. heftet Eksemplar.

Af Islands Almanak for 1919 er der udgivet 18999 Eksemplarer. Universitetets Indtægt heraf har — efter Fradrag af det Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag, tilkommende Forhandlingsvederlag — været 1424 Kr. 92 Øre. De direkte Udgifter til Trykning, Papir m. m. har i samme Aar været 666 Kr. 94 Øre, men hertil kommer den Islands Almanak paahvilende Andel i Redaktionshonorar og Administration, hvorefter Universitetets virkelige Indtægt af den paagældende Almanak i det paagældende Aar næppe kan sættes til mere end 600 à 700 Kr. For Fremtiden vil Indtægten uanset den stedfundne Forhøjelse af Almanakkens Pris sandsynligvis blive endnu mindre, da den store Stigning i Udgifterne til Trykning og til Papir ikke vil kunne dækkes af Prisforhøjelsen.

Universitetets Indtægt af Islands Almanak maa herefter — navnlig da der overhovedet ikke indgaar og ikke nogensinde vides at være indgaaet Stemplingsgebyrer for Reklamekalendere og lign. bestemte for Island — betragtes som ganske betydningsløs, og der kan derfor af økonomiske Hensyn ingen Grund være for Universitetet til at fastholde sit Privilegium paa Udgivelse af Almanakker forsaavidt angaar Island. Da der derhos efter den indtraadte Forandring i det statsretlige Forhold formentlig maa gives Islands Minister Medhold i, at den Islandske Regering uanset Universitetets Almanakprivilegium vil kunne autorisere Islands Universitet eller andre til at udgive en Almanak for Island, skal man herefter foreslaa tilskrevet Undervisningsministeriet, at der fra Universitetets Side intet haves at erindre imod, at Islands Regering overdrager Islands Universitet eller andre paa Island at udarbejde og udgive en Almanak for Island, men at man naturligvis, naar en saadan Almanak udkommer, for Københavns Universitets Vedkommende vil opføre med at lade Observatoriet her udarbejde en Islandsk Almanak, me-

dens man paa den anden Side, saalænge Islands Regering nærer Ønske om, at Københavns Universitets Observatorium skal foretage Almanakkens Udarbejdelse, tør nære Forventning om, at man fra Islands Side vil anerkende og haandhæve Københavns Universitets Eneret. En saadan Anerkendelse maa nemlig betragtes som en Forudsætning for, at man kan opnaa et passende Afsætningsmarked for de herfra udarbejdede Almanakker.«

Til denne Erklæring sluttede Konsistorium sig i Skrivelse til Undervisningsministeriet af 15. Marts 1920. I Overensstemmelse med den foretagne Indstilling tilskrev Undervisningsministeriet under 13. April 1920 Islands Ministerium, at Undervisningsministeriet var enig med Islands Ministerium i, at Københavns Universitets Eneret til Udgivelse af Islands Almanak er ophørt med Islands Anerkendelse som suveræn Stat.

Da der herefter fra Islands Side vilde blive draget Omsorg for Udgivelsen af en islandsk Almanak for 1923, blev Almanakken for 1922 den sidste islandske Almanak, som udarbejdedes ved Københavns Universitets Observatorium.

I Henhold til Almanakkomiteens Forslag i Skrivelse af 26. Marts 1919, fremsendt med Konsistoriums Tilslutning af 28. s. M., tilskrev Undervisningsministeriet i Anledning af det ved den dansk-islandske Forbundslov af 30. November 1918 forandrede statsretlige Forhold mellem Danmark og Island under 19. Juni 1919 Konsistorium saaledes:

»Ministeriet bifalder, at der som foreslaaet foretages følgende Ændringer i de af Universitetet udgivne Almanakker for Aaret 1920:

Kongens Titel forandres i den danske Almanak til »Kong Christian X til Danmark og Island, de Venders« o.s.v. og i den færøiske Almanak til »Christian X, kongur i Danmark og Island, Venda og« o. s. v.

Med Hensyn til de for den islandske Almanak foreslaaede Ændringer har Ministeriet udbedt sig Islands Ministeriums Udtalelser herom, hvorefter man fra samme har modtaget Meddelelse om, at Islands Ministeriums Afdeling for Justits- og Kirkevæsenet anbefaler følgende Ændringer:

I Stedet for »Konungsættin i Danmörku« skulde der i den islandske Udgave af Almanakken for 1920 komme: »konungsættin«, og i Stedet for »Krestjan konungur X, konungur i Danmörku« o.s.v. »Kristjan X, konungur Islands og Danmerkur, Vinda« o.s.v.

Ved Undervisningsministeriets Skrivelse til Konsistorium af 20. Februar 1918 approberedes, at der ydedes A/S. J. H. Schultz' Bogtrykkeri et Tillæg paa 20 pCt. i den akkorderede Betaling for Trykning af Universitetets forskellige Almanakker og Kalendere. Ved Ministeriets Skrivelse til Konsistorium af 24. Februar 1919 bifaldtes det yderligere, at der fra 1. September 1918 og indtil videre udover det nysnævnte 20 pCt. Tillæg gaves Aktieselskabet et Tillæg paa 30 pCt. i den kontraktmæssige Betaling, og denne Forhøjelse forøgedes ved Ministeriets Skrivelse af 6. August 1919 med yderligere 10 pCt., saaledes at denne Forhøjelse beregnedes af den Pris, der fremkom efter Tillæg af de Bogtrykkeriet ved Ministeriets Skrivelser af 20. Februar 1918 og 24. Februar 1919 tilstaaede

Prisforhøjelser. Endelig indrømmedes der ved Ministeriets Skrivelse af 17. Oktober 1919 Trykkeriet en yderligere Forhøjelse af 30 pCt. af Betalingen, saaledes at denne Forhøjelse beregnedes af den Pris, der fremkommer efter Tillæg af de Trykkeriet ved Ministeriets nysanførte 3 Skrivelser tilstaaede Prisforhøjelser.

Herved bemærkes, at den oprindelige Pris paa Universitetets danske Almanak, den lille Kontorkalender (Huskalenderen) og den store Kontorkalender efter den mellem Kvæstor og Bogtrykker Hostrup Schultz under 3. Marts 1851 oprettede Kontrakt er henholdsvis 6 Kr. pr. 1000 Ark uden Hensyn til Oplagets Størrelse, 6 Kr. pr. 1000 Eksemplarer og 18 Kr. uden Hensyn til Oplagets Størrelse, jfr. Lindes Meddelelser for 1849—56 Pag. 911. Betalingen for Trykningen af den islandske Almanak var ved Ministeriets Skrivelse af 12. Juli 1898 fastsat til 7 Kr. for hver 1000 Eksemplarer eller Dele af 1000 Eksemplarer, jfr. Universitetets Aarbog for 1897—98 Pag. 930, medens Vederlaget for Trykningen af Skriv- og Rejsekalenderen efter den ved Ministeriets Resolution af 13. Oktober 1909 approberede Reduktion og Forandring af Indholdet efter Overenskomst med Trykkeriet ved Kvæstors Skrivelse af 18. Oktober s. A. bestemtes til 30 Kr. pr. 1000 Eksemplarer. Betalingen for Trykning af den færøske Almanak var ved mundtlig Aftale mellem Kvæsturen og Trykkeriet i sin Tid fastsat til 70 Kr.

Ved Undervisningsministeriets Skrivelse af 24. Juli 1920 bestemtes i Overensstemmelse med Lønningsraadets Indstilling af 5. s. M. som Honorar for Redaktionen af Almanakken 1200 Kr. og ved Ministeriets Skrivelse af 24. Juli 1920 bestemtes i Overensstemmelse med Lønningsraadets Forslag Honorarer for Funktioner ved Almanakken, der er knyttede til Universitetskvæsturens Personale, saaledes som det er anført foran i Slutningen af Afsnittet om Universitetskvæsturen.

C. Afløsning af Universitetets og Kommunitetets Arvefæsteafgifter.

(Journ. Nr. 214/1915.)

I en Skrivelse af 4. Februar 1915 anholdt 3 Repræsentanter for en Del Arvefæstere under Sorø Akademi og Kommunitetet om, at der maatte blive fremsat et Lovforslag om Afløsning af de disse Stiftelser tilkommende Arvefæsteafgifter og Rekognitioner m. v. I Anledning heraf afgav Universitetskvæsturen under 20. September 1915 en Erklæring til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, hvori det bl. a. under Henvisning til, at en Afløsning ikke alene vilde faa Betydning for de nævnte to Stiftelser, men for talrige andre Institutioner, derunder Universitetet og Statens højere Almenskolevæsen, fraraadedes at imødekomme det paagældende Andragende. Den anførte Skrivelse fra Kvæsturen, der indeholder en udførlig Fremstilling af det ommeldte Spørgsmaal, er aftrykt i Rigsdagstidende for 1917—18, Tillæg B., Sp. 1145—60.

Efter Modtagelsen af denne Erklæring tilskrev Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet efter stedfunden Brevveksling med Finansministeriet under 30. November 1915 det paagældende Udvalg, at man

efter de forhaandenværende Forhold maatte nære overvejende Betænkelighed ved at fremsætte Forslag i den ønskede Retning. I Landbrugsministeriet blev der imidlertid udarbejdet Forslag til en Lov om Afløsning af Arvefæsteafgiften, i hvilken Anledning Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet under 22. December 1915 udbad sig en ny Erklæring fra Kvæsturen. Denne udtalte derefter i en Skrivelse af 13. Januar 1916, at man for Kvæsturens Vedkommende i det hele kunde henholde sig til, hvad der i Skrivelse af 20. September 1915 var anført til Støtte for ikke at søge Afløsningen gennemført. Det anførtes derhos, at Arvefæsteydernes Ønske om Afløsning kunde betragtes som foranlediget ved de for Aaret 1914 fastsatte høje Kapitelstakster, og det henstilledes derfor at imødekomme dem ved en Fiksering af Afgifterne til et fast aarligt Beløb, hvorved det paa den anden Side vilde opnaas, at Stiftelserne kunde bevare Afgiftsindtægten med fuld Pantesikkerhed i Jorden uden Fare for, at Indtægtskilden vilde forsvinde ved »Opspising« af en Afløsningskapital.

Dette Forslag fra Kvæsturen blev dog ikke taget tilfølgelge, og under 20. Marts 1918 udstedtes en Lov om Afløsning af Arvefæsteafgifter og lignende Grundbyrder. Denne Lov viste sig imidlertid at lide af forskellige Mangler og blev derfor afløst ved Lov Nr. 505 af 28. September 1918 om Afløsning af Grundbyrder.

Den anførte Lov angaar alle Grundbyrder, der udredes i Korn eller andre Varer, paa hvilke der sættes Kapitelstakst, og kom saaledes ogsaa til at vedrøre Universitetets og Kommunitetets Arvefæsteafgifter m. v. I Skrivelse af 11. December 1918 udtalte Undervisningsministeriet, at det kunde tænke sig den Ordning, at man opsagde Afløsningssummerne, men i Henhold til Lovens § 4, hvor det fra begge Sider ønskedes, lod dem staa som faste Prioriteter i Ejendommene til højere Rente og i Forbindelse hermed gik over til en højere Rente ved Udlaan i private Ejendomme end den hidtil krævede. I Anledning heraf svarede Kvæsturen i Skrivelse af 7. Juni 1920 dels at der allerede var truffet Bestemmelse om en almindelig Forhøjelse af Rentefoden for Prioritetslaan, og at Sagen om Arvefæsteafløsningens Gennemførelse derfor ikke kunde faa den af Ministeriet forudsatte Indflydelse paa Spørgsmaalet om Renteforhøjelsen, dels at det i hvert Fald kun i begrænset Omfang vilde være muligt at lade Afløsningssummerne blive indestaaende som almindelige Prioritetslaan. I saa Henseende bemærkedes først, at der for saadanne Laan ikke vilde kunne betinges 5 pCt. p. a. i Rente, men kun 4½ pCt., naar Laanene skulde effektueres med de i Afløsningslovens § 4 ommeldte Begunstigelser, og dernæst, at det vilde blive en ganske upraktisk og uforholdsmæssig kostbar Foranstaltning at lade Kvæsturen arbejde med et Antal nye Prioritetsobligationer, der — da der var ca. 5500 uafløste Arvefæsteafgifter — kunde komme til at tælle adskillige Tusinder. En Ordning som af Ministeriet foreslaaet vilde derfor kun med Udbytte kunne anvendes paa de Afløsningssummer, der kunde udbringe et Prioritetslaan af nogenlunde antagelig Størrelse. For at kunne tilvejebringe et Skøn i saa Henseende opstilledes derefter en Klassifikation af Afgifterne, der for Universitetets og Kommunitetets Vedkommende viste følgende Resultat:

	I Afgifter paa over 400 Kr. aarlig		II Afgifter paa 201-400 Kr. aarlig		III Afgifter paa 100-200 Kr. aarlig		IV Afgifter under 100 Kr. aarlig	
	Antal af Ejen- domme	Afgifter- nes aar- lige Totalsum Kr.	Antal af Ejen- domme	Afgifter- nes aar- lige Totalsum Kr.	Antal af Ejen- domme	Afgifter- nes aar- lige Totalsum Kr.	Antal af Ejen- domme	Afgifter- nes aar- lige Totalsum Kr.
Universitetet .	26	12300	130	35000	168	24900	2400	31600
Kommunitetet	3	1350	40	10300	47	6800	1000	11050
	29	13650	170	45300	215	31700	3400	42650

For hver af de to Stiftelser kunde derefter de endnu uafløste Afgifters Værdi anslas saaledes:

Universitetet.

Klasse I	Aarsafgift: 12,300 Kr.	Kapitalværdi: 307,500 Kr.
— II	— 35,000 -	— 875,000 -
Klasse I og II	— 47,300 -	— 1,182,500 -
— III	— 24,900 -	— 622,500 -
— I, II og III	— 72,200 -	— 1,805,000 -
— IV	— 31,600 -	— 790,000 -
Ialt for Universitetet —	103,800 -	— 2,595,000 Kr.

Kommunitetet.

Klasse I	Aarsafgift: 1,350 Kr.	Kapitalværdi: 33,750 Kr.
— II	— 10,300 -	— 257,500 -
— I og II	— 11,650 -	— 291,250 »
— III	— 6,800 -	— 170,000 »
— I, II og III	— 18,450 -	— 461,250 »
— IV	— 11,050 -	— 276,250 »
Ialt f. Kommunitetet —	29,500 -	— 737,500 -

Kapitalværdien af Universitetets og Kommunitetets Arvefæsteafgifter var herefter:

Universitetet	2,595,000 Kr.
Kommunitetet	737,500 -
	3,332,500 Kr.,

hvorved bemærkes, at Kapitalværdien af Sorø Akademis Arvefæsteafgifter var 1,367,500 Kr., saaledes at Værdien af de ved Kvæsturen administrerede Arvefæsteafgifter m. v. var ca. ialt 4,700,000 Kr.

Det ses af ovenstaaende, at langt det største Antal af Arvefæsteafgifterne, nemlig 3400, var bestemt til Aarsbeløb, der ligger under 100 Kr. Den samlede Kapitalværdi af disse Afgifter udgjorde for Universitetets og Kommunitetets Vedkommende 1,066,250 Kr., medens Totalværdien af de 414 Afgifter paa over 100 Kr. var 2,266,250 Kr. Kvæsturens Forslag gik herefter ud paa, at de 3400 smaa Afgifter opsagdes til Afløsning ved

kontant Indbetaling af deres kapitaliserede Beløb, medens de resterende 414 Afgifter opsigdes til Afløsning med Tilkendegivelse til Debitorerne om, at de vilde kunne forvente Samtykke til Ombytning af Afløsningssummen med et 1ste Prioritetslaan af tilsvarende Størrelse. En saadan Ordning vilde medføre den Fordel, at omtrent to Trediedele af Afgifternes Kapitalværdi i hvert Fald foreløbig kunde anbringes mod fortrinlig Sikkerhed paa en saadan Maade, at Kapitalerne er sikrede mod Forbrug til Fyldestgørelse af Stiftelsernes øjeblikkelige Krav. Kvæsturen bragte derfor i Forslag, at Afløsningen effektueredes efter den anførte Fremgangsmaade, idet det samtidig fremhævedes, at Afløsningsarbejdet maatte udstrækkes over en længere Periode, idet det selvfølgelig vilde være umuligt til en enkelt 1ste Januar at opsigte og modtage alle de ca. 5500 Afgifter, som Afløsningen for Universitetets, Kommunitetets og Sorø Akademis Vedkommende vilde komme til at omfatte.

I Overensstemmelse med denne Indstilling fra Kvæsturen bifaldt Undervisningsministeriet i Skrivelse af 25. August 1920,

1) at Universitetskvæsturen i Overensstemmelse med en Plan, der senere maatte forelægges Ministeriet til Godkendelse, opsigde til Afløsning de Universitetet, Kommunitetet og Sorø Akademi tilhørende Arvefæsteafgifter, Rekognitioner, Canons og lignende Afgifter, alt dog saaledes, at det samtidig med Opsigelsen tilkendegaves de Afgiftsydere, der af vedkommende Arvefæsteejendom svarede en Aarsafgift paa 100 Kr. eller derover, at de, om de maatte ønske det, efter 2 Aars-Fristens Udløb kunde faa et til Afløsningssummens Størrelse svarende 1ste Prioritetslaan i Ejendommen, der blev at forrente med $4\frac{1}{2}$ pCt. p. a.,

2) at Kvæsturen forsaavidt angik Aaret 1920 opsigde til Afløsning pr. 1. Jan. 1921 paa de anførte Vilkaar Sorø Akademis Arvefæsteafgifter af Ejendomme under Sorø lille Ladegaards Parceller og i Lyngby og Universitetets Arvefæsteafgifter af Ejendomme i Sorø Amt, og

3) at det af Hensyn til Ønskeligheden af, at de indkommende Afløsningssummer, forsaavidt de ikke anbringes som 1ste Prioritetslaan i Overensstemmelse med det under Post 1. anførte, anbringes paa saa betryggende Maade som muligt, hvorfor det stillede Kvæsturen i Udsigt, at de paagældende Kapitaler kunde anbringes som almindelige Prioritetslaan i gode og letomsættelige Købstads- eller Landejendomme paa de for Udlaan af Kvæsturens Midler sædvanlige Betingelser.

D. Overførelse til Universitetets Budget af forskellige Udgifter, som hidtil havde været udredet af Kommunitetet.

(Journ. Nr. 252/1918 og 223/1919.)

Som det er omtalt i Aarbogen for 1915—20 Bind I, Side 396—400, under den udførlige Redegørelse for Sagen om Ydelse af Dyrtidshjælp til Kommunitetsalunner m. fl. indstillede Universitetskvæsturen i Skrivelse af 4. December 1918, at der paa Tillægsbevillingslovene for 1918—19 og 1919—20 søgtes bevilget under *Universitetets* Budget henholdsvis 58,000 Kr. og 76,000 Kr. til Udredelse af den ommeldte Dyrtidshjælp med det Formaal at befri Kommunitetets Budget for disse betydelige Udgifter. Dette Forslag blev ikke gennemført, idet Finansministeriet i Skrivelse af

23. April 1919 udtalte at maatte modsætte sig en Ordning som anført, medmindre de finansielle Forhold senere skulde bedre sig. Da der ikke var nogen Udsigt til, at den saaledes opstillede Betingelse vilde komme til at foreligge, og det paa den anden Side var absolut nødvendigt for Kommunitetet at komme ud af den trykkende økonomiske Situation, hvori Stiftelsen befandt sig, fremkom Universitetskvæsturen derefter under 12. Juni 1919 med følgende Forslag til Ophjælpning af Kommunitetets Status:

»I Skrivelse af 18. Januar d. A. bl. a. vedrørende Forhøjelse af det paa Kommunitetets Udgiftspost 15. bevilgede Beløb af 3600 Kr. til Godtgørelse for uformuende Doktorander for en Del af deres paaviselige Udgifter ved Trykning af Doktordisputatser har man foreslaaet følgende Udgifter, der ikke vedkommer Kommunitetets Formaal, overførte til Universitetets Budget:

det under Udgiftspost 13. bevilgede Beløb til Professor, Dr. G. Brandes til fri videnskabelig Virksomhed	6,000 Kr.
det under Konto 15. bevilgede Beløb til uformuende Doktorander	3,600 -
det under Udgiftspost 17. til Udgivelsen af en aarlig trykt Liste over alle de immatrikulerede studerende, som følger Universitetets Undervisning, bevilgede Beløb af	700 -
den under Udgiftspost 23. opførte Bevilling til Leje af en Gymnastiksal og Honorar til Gymnastiklærere for Studenter	5,000 -
	<hr/>
	15,300 Kr.

Endvidere er det foreslaaet, at den under Udgiftspost 11. opførte Bevilling til Udgivelse af et Hæfte af Aarbogen for Universitetet m. m. deles saaledes, at de $\frac{3}{5}$ af Udgiften opføres paa Universitetets Budget, medens $\frac{1}{5}$ af Udgiften henlægges til Kommunitetets og $\frac{1}{5}$ til den polytekniske Lærestalts Budget, hvilket omtrentlig svarer til Stiftelsernes faktiske Andel i Aarbøgenes Stof. Under Henvielse til Undervisningsministeriets Skrivelse af 28. Februar d. A. skal man herefter paany foreslaa indstillet til Undervisningsministeriet, at de paagældende Omposteringer, hvorved der for Kommunitetet vil spares en Udgift paa ca. 20,000 Kr. aarlig, søges gennemførte paa Finanslovforslaget for 1920—21.

Saaframt der fremdeles skal ydes Kommunitetsalumnerne og de polytekniske Alumner Dyrtidshjælp i det Omfang, som er blevet bestemt for indeværende Finansaar ved Lov af 9. Maj 1919 — hvilket efter alle foreliggende Forhold er overvejende sandsynligt, da det næppe vil være muligt at komme bort fra den nuværende Størrelse af Stipendierne — vil en saadan Reduktion imidlertid være ganske utilstrækkelig til at tilvejebringe Balance i Kommunitetets Regnskab. En yderligere Reduktion af Udgiftsposterne paa Kommunitetets Budget vil derfor være i høj Grad paakrævet og en saadan vil kunne indvindes paa følgende Poster:

Paa Udgiftspost 4. a. og 4. b. er bevilget den Kommunitetet paahvilende Trediedel af Udgifterne til Lønning af Embedsmænd og Bestillingsmænd ved Universitetskvæsturen og Sorø Akademis Kontor i Sorø.

Paa Finansloven for indeværende Finansaar er bevilget under 4. a. 15,333 Kr. 33 Øre og under 4. b. 7164 Kr. 99 Øre, tilsammen 22,498 Kr. 32 Øre. De to andre Trediedele er bevilgede henholdsvis under Universitetets Udgiftsposter a. 3. og a. 4. og Sorø Akademis Udgiftsposter a. 2. og a. 4. med en Trediedel for hver Stiftelse. Denne ved § 31 i Lønningsloven af 22. April 1916 hjemlede Fordelingsnorm, der uforandret er overgaaet i anførte Lov fra § 6 i Lov Nr. 84 af 23. Maj 1902, er særdeles ugunstig for Kommunitetet, da det Kvæsturen og Kontoret i Sorø paahvilende Arbejde for denne Stiftelse ingenlunde svarer til en Trediedel af Kontorerne samlede Arbejdspræstation. Administrationen af Universitetet og Sorø Akademi — foruden Arbejdet for Statens højere Almenskolevæsen og polyteknisk Lærestanstalt, der ikke bidrager noget til Lønningerne — lægger i Virkeligheden Beslag paa langt over to Trediedele af Kontorerne Virksomhed og det er derfor et Retfærdighedskrav for Kommunitetet at blive lettet for en Del af Lønningsudgiften. En mere rimelig Fordeling vilde opnaas, om man som hidtil lod Sorø Akademi betale en Trediedel, men tillagde Universitetet tre Sjettedele og Kommunitetet en Sjettedel. Sidstnævnte Stiftelse vilde derved efter den nugældende Lønningslov indvinde over 11,000 Kr. og for at muliggøre i hvert Fald en saadan Reduktion i Lønningsbyrden har man herfra under 27. Maj d. A. indstillet til Ministeriet at søge gennemført den Ordning, *enten* at § 31 i Lov af 22. April 1916 gaar over i en ny Lønningslov saaledes, at Udgifterne fordeles med Halvdelen til Universitetet, en Trediedel til Sorø Akademi og en Sjettedel til Kommunitetet, *eller* at det blot i den nye Lønningslov udtales, at det bestemmes paa de aarlige Finanslove, i hvilket Forhold Lønningsudgifterne skal fordeles mellem de Stiftelser, hvis Administration er henlagt under Universiteteskvæsturen og Sorø Akademis Godskontor i Sorø.

Paa Udgiftspost 8. er opført 2000 Kr. som Bidrag til Kvæsturudgifter. Denne Konto, der siden Finansloven for 1862—63 havde været opført med 800 Kr., blev ved Finansloven for 1912—13, jfr. Rigsdagstidende for 1911—12, Tillæg A., Sp. 1321—22, forhøjet med 1200 Kr. til det nuværende Beløb. Disse 2000 Kr., der tilligemed Sorø Akademis, Statens højere Almenskole, Metropolitanskole og den polytekniske Lærestanstalts Bidrag til Kvæsturudgifter med et samlet Beløb af 6900 Kr. toges til Indtægt paa Universitetets Indtægtspost f., jfr. Rigsdagstidende for 1911—12, Tillæg A., Sp. 1159—60, bør under de nuværende Forhold udgaa af Kommunitetets Budget, og man skal derfor foreslaa indstillet til Undervisningsministeriet, at nævnte Udgiftspost 8. udtages af Finanslovsforslaget for 1920—21 samtidig med at Universitetets Indtægtspost f. nedsættes med de fra Kommunitetet hidtil ydede 2000 Kr.

Paa Udgiftspost 10. er opført til overordentlige Udgifter 12,000 Kr., hvoraf 10,000 Kr. til Rejseunderstøttelser efter Konsistoriums Indstilling og Undervisningsministeriets Godkendelse. Ved Finansloven for 1892—93, jfr. Rigsdagstidende for 1891—92, Tillæg A., Sp. 845—46 og Tillæg B., Sp. 269—70 og 389—90, forhøjedes den daværende Bevilling til Rejseunderstøttelser med 1500 Kr. til 7500 Kr. og dette Beløb blev paa Finansloven for 1905—06, jfr. Rigsdagstidende for 1904—05, Tillæg A., Sp. 1079—80, forøget med 2500 Kr. til det nuværende Beløb af 10,000 Kr. Under Kommunitetets tidligere gunstige økonomiske Stilling, der medførte, at der af det store Aaroverskud kunde afses betydelige Summer i Universi-

tetsøjemed eller til Støtte af videnskabelige Formaal, var det ikke urimeligt, at der fra Stiftelsens Side gaves dette Bidrag til Fremme af unge Videnskabsmænds Uddannelse, men under de nuværende Forhold maa det betragtes som særdeles paakrævet at befri Kommunitetet for denne Udgift, der ikke falder ind under Stiftelsens Opgave at understøtte ubemidlede Studenter i deres Studentertid. Da det til Afholdelsen af de egentlige ekstraordinære Udgifter disponible Beløb af 2000 Kr. i de senere Aar har vist sig at være noget for knapt, idet det har været yderst vanskeligt at fyldestgøre alle de Krav, der skal dækkes af Kontoen, skal man foreslaa en Indstilling til Undervisningsministeriet om, at Kontoen paa Finanslovforslaget for 1920—21 opføres med 2500 Kr. til overordentlige Udgifter, medens der paa en ny Udgiftspost under Universitetets Budget opføres 10,000 Kr. som Rejseunderstøttelser til unge Videnskabsmænd efter Konsistoriums Indstilling og Undervisningsministeriets Godkendelse.

Ved den saaledes foreslaaede Reduktion af de anførte Udgiftsposter vil der efter de nuværende Forhold opnaas en Besparelse paa Budgettet paa ca. 42,500 Kr. aarlig. Til Dækning af den af Dyrtidsudgifter m. v. følgende Forøgelse af Kommunitetets Udgifter er den omhandlede Besparelse dog langtfra fyldestgørende, og det vil til Oplysning i saa Henseende være tilstrækkeligt at henvise til, at der ved Tillægsbevillingsloven for afvigte Finansaar er tilkommet Udgifter udover de paa Finansloven budgetterede til et samlet Beløb af 105,470 Kr. 56 Øre. For at fremskaffe blot en Mulighed for at undgaa Underskud vil det derfor være tvingende nødvendigt at vise den mest gennemførte Sparsommelighed i Administrationen af Stiftelsens Midler, og der bør i saa Henseende i første Række drages Omsorg for, at Studenterbepisningen indrettes saaledes, at den — om muligt — kan bære sin egen Drift eller i hvert Fald kun udkræver et Tilskud, der under alle Omstændigheder ikke overstiger 10,000 Kr. aarlig. Det er Kvæsturen bekendt, at det er under Overvejelse navnlig ved en Forhøjelse af Betalingen for Spisebilletterne at drage Omsorg for en Nedsættelse af Tilskuddet til Bepisningen, og man benytter derfor blot Lejligheden til atter her indtrængende at henlede Opmærksomheden paa Nødvendigheden af en kraftig Reduktion af de paagældende Udgifter, der har vist sig at blive betydeligt større end oprindelig paaregnet. En Indskrænkning af Kommunitetets Udgifter vil efter Kvæsturens Formening ogsaa kunne opnaas ved en mere økonomisk Bestyrelse af Udgiftspost 1. f., Til Kur og Pleje for syge Regens- og Kommunitetsalumner samt Studenteralumner paa de 4 Universitetskollegier. Der er i de senere Aar af Stipendiebestyrelsen vist en Rundhaandethed ved Ydelserne af Hjælp af denne Konto navnlig til Tamlægebehandling, som næppe staar i passende Forhold til Stiftelsens Formuesomstændigheder, og der vil her utvivlsomt kunne indvindes nogen Besparelse. Efter hvad der er meddelt Kvæsturen, er imidlertid ogsaa dette Spørgsmaal optaget til Overvejelse, og man skal derfor i denne Sag indskrænke sig til at henlede Opmærksomheden paa det paagældende Forhold.

Ifølge § 13 i Dansk-Islandsk Forbundslov af 30. November 1918 bortfalder med Lovens Ikrafttræden den islandske studerende tillagte fortrinsvise Adgang til Beneficier ved Københavns Universitetet. Naar de allerede tildelte privilegerede Stipendieportioner til islandske Studenter og Kandidater i Løbet af nogle Aar er udløbne, vil denne Bestem-

melse medføre, at Kommunitetet faar til Raadighed til anden Anvendelse et Beløb, der regnet efter de nuværende Dyrtingsforhold kan anslaas til 50 à 60,000 Kr. aarlig. Den saaledes ledigblevne Sum vil der blive i høj Grad Brug for dels til Dækning af den Del af det nuværende Underskud, som det ikke lykkes at dække ved de foran foreslaaede Udgifts-Reduktioner, dels til Oprettelse af de nye Stipendieportioner, som det i de senere Aar stærkt forøgede Studentertal og Tilvæksten af Studenter fra Sønderjylland maatte nødvendiggøre. Skulde det dog vise sig, at hele Beløbet ikke vil medgaa til Fyldestgørelse af disse Formaal, da vil det lykkelige Tilfælde indtræde, at Kommunitetet atter kan regne med et Overskud, som — hvor ringe det end bliver — kan gøre det muligt at paabegynde Genoprettelsen af det alvorlige Formuetab, som de sidste uforholdsmæssig kostbare Aar har medført for Stiftelsen.«

I Anledning heraf udtalte Undervisningsministeriet i Skrivelse af 2. August 1919, at det maatte finde det rettest, at den under Kommunitetets Udgiftspost 23. opførte Bevilling paa 5000 Kr. til Leje af en Gymnastiksal og Honorar til Gymnastiklærere for Studenter forblev paa Kommunitetets Budget, men at Ministeriet iøvrigt kunde godkende Kvæsturens Forslag. I Henhold hertil overflyttedes paa Finansloven for 1920—21 følgende Bevillinger fra Kommunitetets til Universitetets Budget:

1. 10,000 Kr. aarlig til Rejseunderstøttelser efter Konsistoriums Indstilling og Ministeriets Godkendelse, jfr. Rigsdagstidende for 1919—20, Tillæg A., Sp. 1497—98 og 1813—18. Tilbage under Kommunitetets Budget af den hidtilværende Bevilling paa 12,000 Kr. til overordentlige Udgifter, derunder Rejseunderstøttelser, blev herefter kun de egentlige »Overordentlige Udgifter«, hvortil Bevillingen forøgedes med 500 Kr. til 2500 Kr. aarlig, jfr. Rigsdagstidende for 1919—20, Tillæg A., Sp. 1817—18.
2. 6000 Kr. aarlig til Professor, Dr. G. Brandes til fri videnskabelig Virksomhed, jfr. Rigsdagstidende for 1919—20, Tillæg A., Sp. 1497—98, hvorved bemærkes, at Beløbet ved samme Lejlighed forhøjedes til 9000 Kr. aarlig.
3. 3600 Kr. aarlig til Godtgørelse for uformuende Doktorander for en Del af deres paaviselige Udgifter ved Trykning af Doktordisputatser, jfr. Rigsdagstidende for 1919—20, Tillæg A., Sp. 1497—1500.
4. 700 Kr. aarlig til Udgivelse af en aarlig trykt Liste over alle de immatrikulerede studerende, som følger Universitetets Undervisning, jfr. Rigsdagstidende for 1919—20, Tillæg A., Sp. 1499—1500.
5. Udgiften til Udgivelsen af et Hæfte af Aarbogen, der hidtil alene havde været baaret af Kommunitetet, fordeltes med $\frac{3}{5}$ paa Universitetet, $\frac{1}{5}$ paa polyteknisk Lærestanstalt og $\frac{1}{5}$ paa Kommunitetet. Den samlede Udgift for hvert Hæfte ansattes til 7500 Kr. og kom derefter til at paahvile de nævnte Institutioner med henholdsvis 4500 Kr., 1500 Kr. og 1500 Kr., jfr. sidstanførte Sted i Rigsdagstidende.
6. Kommunitetets hidtilværende aarlige Bidrag paa 2000 Kr. til Kvæsturens Udgifter udgik af Budgettet, og Universitetets Indtægtspost f., Bidrag til Kvæsturudgifter, nedsattes derfor med et tilsvarende Beløb, jfr. Rigsdagstidende for 1919—20, Tillæg A., Sp. 1435—36 og 1813—18.

For den i Overensstemmelse med Kvæsturens Forslag i Skrivelse af 16. Juni 1920, der er citeret i Aarbogen for 1915—20 Bind I, Side 408—13, gennemførte yderligere Reduktion af Kommunitetets Budget vil der blive gjort Rede i Aarbogen for 1920—23.

Angaaende den Reduktion af Kommunitetets Udgifter, der blev en Følge af Gennemførelsen af en forandret Udredelsesmaade for Kvæsturens Lønninger, vil der straks nedenfor blive givet Forklaring.

E. Forandret Udredelsesmaade for Lønningerne ved Universitetskvæsturen og Sorø Akademis Kontor i Sorø.

I Skrivelse til Undervisningsministeriet af 10. Juli 1919 foreslog Universitetskvæsturen i Anledning af, at den Kvæsturen fra 1. August s. A. at regne overdragne økonomiske Bestyrelse af de af Staten overtagne Gymnasieskoler i betydelig Grad vilde lægge Beslag paa Kvæsturens Arbejdskraft, at Statens højere Almenskolevæsen paa samme Maade, som det hidtil havde været Tilfældet med Kommunitetet og Sorø Akademi, kom til at bære en passende Del af de af Universitetets Kasse forskudsvis udredede Lønninger til Personalet i Kvæsturen og Kontoret i Sorø. Disse Lønninger, der var blevne udredede med $\frac{1}{3}$ af Universitetet, $\frac{1}{3}$ af Kommunitetet og $\frac{1}{3}$ af Sorø Akademi, foresloges herefter under Hensyn til den faktiske Arbejdsfordeling fremtidig udredet saaledes, at Universitetet, Statens højere Almenskolevæsen og Sorø Akademi hver kom til at betale $\frac{3}{10}$ og Kommunitetet $\frac{1}{10}$ af den samlede Udgift.

Den af Kvæsturen saaledes foreslaaede Fordelingsmaade gennemførtes paa Finansloven for 1920—21, jfr. Rigsdagstidende for 1919—20, Tillæg A., Sp. 1439—40 og 1443—44.

F. Forhøjelse af Rentefoden for Udlaan af Kommunitetets og Legatkassens Kapitaler.

(Journ. Nr. 238/1920.)

I Skrivelse af 26. November 1919 indstillede Universitetskvæsturen til Undervisningsministeriet, at Spørgsmaalet om en Forhøjelse af Rentefoden for Udlaan af Sorø Akademis og Kommunitetets Midler optoges til Overvejelse. For Kommunitetets Vedkommende oplystes det i saa Henseende, at den dels som Prioritetslaan i faste Ejendomme i Overensstemmelse med de i Loven om Udlaan af Umyndiges Midler af 19. Marts 1869 foreskrevne Regler dels som Laan til Kommuner, Kirker m. v. anbragte Kapital ved Ugangen af Regnskabsaaret 1918—19 udgjorde 5,044,732 Kr. 89 Øre. Denne Kapital forrentedes med 4 pCt. p. a. med Undtagelse af 300,000 Kr., der i Henhold til Bemyndigelse paa Finansloven for 1909—10 var udlaant til Studenterforeningen mod en Forrentning med 3 pCt. p. a. Forslaget om en Forhøjelse af Rentefoden var støttet ved en Henvisning til de forandrede Konjunkturer paa Pengemarkedet, ligesom det fremhævedes, at den af en Renteforhøjelse følgende Indtægtsforøgelse vilde være i høj Grad nødvendig til Ophjælpning af de to Stiftelsers vanskelige økonomiske Stilling. Med Hensyn

hertil oplystes det, at en Forhøjelse af Rentefoden til $4\frac{1}{2}$ pCt. — bortset fra en eventuel Forøgelse af Renteydelsen for Laanet paa 300,000 Kr. til Studenterforeningen — vilde give Kommunitetet en Merindtægt paa c. 23,000 à 24,000 Kr. aarlig.

Som Følge af denne Henvendelse optoges paa Finansloven for 1920—21, jfr. Rigsdagstidende for 1919—20, Tillæg B., Sp. 2101—02, under Kommunitetets Indtægtspost 2., Renter af Kapitalformuen, saalydende Tekstanmærkning: »Undervisningsministeriet bemyndiges til at forhøje Renten af de af Kommunitetets Midler ydede, fra Kreditors Side opsigelige Laan til 5 pCt. fra den Termin at regne, til hvilken Opsigelse efter Forholdene snarest kan ske.« I Henhold hertil bemyndigede Undervisningsministeriet under 20. April 1920 Kvæsturen til at iværksætte de til Renteforhøjelsens Etablering fornødne Skridt og til at antage den fornødne Ekstraassistance. Det bemærkedes i Forbindelse hermed, at Renten vilde være at forhøje til 5 pCt. p. a. for alle Laan, idet der dog med Hensyn til Laanet til Studenterforeningen forventedes særlig Indstilling.

I Henhold til Forslag fra Universitetskvæsturen af 5. Maj 1920 anmodede Konsistorium under 14. Juni s. A. Kvæsturen om at foretage det fornødne til Fastsættelse af en Rente af 5 pCt. p. a. fra 11. December Termin 1920 at regne af de af Universitetets Legatkasse ydede Laan, forsaavidt de var opsigelige fra Legatkassens Side.

G. Køb af Ejendommene Studiestræde Nr. 8 og St. Pederstræde Nr. 17.

I December 1918 indsendte Direktør Mogens Knudsen Tilbud til Universitetet om Salg til dette af de ham tilhørende Ejendomme Matr. Nr. 96 og 110 i Nørre Kvarter, Studiestræde Nr. 8 og St. Pederstræde Nr. 17. Tilbudet gik ud paa Overdragelse af Ejendommene til Ejerens Indkøbspris, 170,000 Kr., mod at de ved Universitetets Foranstaltning ombyggedes efter en af ham foreslaaet Plan. Paa en Ordning i sidstommeldte Retning kunde Konsistorium ikke indlade sig, men da det paa den anden Side maatte anses for i høj Grad ønskeligt for Universitetet at erhverve Ejendommene, forinden en Ombygning i uforholdsmæssig Grad fordyrede Prisen paa dem, optoges Sagen til nærmere Behandling. I Skrivelse af 8. Januar 1919 udtalte Universitetskvæsturen sig ligeledes for et Køb af Ejendommene med en Udvidelse af Studiegaarden m. v. for Øje. Der blev derpaa forhandlet med Direktør Knudsen, der paa sin Side fastholdt, at han kun vilde sælge imod at faa saa meget for Stederne, at han blev i Stand til at skaffe sig en til hans Formaal ligesaa hensigtsvarende Ejendom i Nabolaget. En eventuel Købesum blev herefter fastsat til 225,000 Kr., idet Direktør Knudsen for sit Vedkommende forpligtede sig til ved en fra hans Side uopsigelig Kontrakt at overtage Forpagtningen af Ejendommene mod en aarlig Afgift til Universitetet paa 4 pCt. af Købesummen.

Under 11. Januar 1919 foretog Konsistorium Indstilling til Undervisningsministeriet i Overensstemmelse hermed, og i Skrivelse af 18. s. M. bemyndigede Ministeriet Konsistorium til at modtage det af Direktør Knudsen fremsatte Tilbud paa de nysanførte Vilkaar. Den 24.

Januar 1919 udstedtes derefter Transportkøbekontrakter, hvorved Stedene Studiestræde Nr. 8 og St. Pederstræde Nr. 17 overdroges til Universitetet for henholdsvis 150,000 Kr. og 75,000 Kr., tilsammen 225,000 Kr., og disse Kontrakter bekræftedes ved Skøder henholdsvis af 5. og 13. Februar 1919, tinglæste 2. Juni s. A.

Kontrakt om Direktør Knudsens Forpagtning af Ejendommene imod at svare en Afgift til Universitetet lig med 4 pCt. af Salgssummen oprettedes under 24. Januar 1919.

Paa Tillægsbevillingsloven for 1918—19 gaves der ved en Tekstanmærkning til Finanslovskonto § 4. A. Undervisningsministeriet Bemyndigelse til af Universitetets Midler at anvende et Beløb af 225,000 Kr. til Køb af Ejendommene Studiestræde Nr. 8 og St. Pederstræde Nr. 17 til senere Udvidelse af Universitetets Bygninger, saaledes at Ejendommene foreløbig bortforpagtedes, jfr. Rigsdagstidende for 1918—19, Tillæg B., Sp. 2303—06.

H. Byggeforanstaltninger.

1. Almindelige Bemærkninger om Byggearbejder.

Med Hensyn til de Byggearbejder, der i Aarene 1915—20 er foretagne ved Universitetets forskellige Institutter og Laboratorier, henvises til den Forklaring, som derom er given for hvert enkelt Instituts Vedkommende i Universitetets Aarbog for 1915—20, III. Del.

Forsaaavdt angaar Studiegaardens Opførelse og Restaureringen og Ombygningen af Kommunitetsbygningen er der i nærværende Del af Aarbogen Side 64 og 420 givet Oplysning om de paagældende Arbejder. Endvidere er der foran i Afsnittet om Universitetskvæsturen og nedenfor i Afsnittet om Universitetets Landsbykirker gjort Rede for de henholdsvis Kvæsturen og Kirkerne vedrørende Byggeforanstaltninger.

Angaaende de ikke andetsteds i Aarbogen ommeldte Arbejder vedrørende Bygningsvæsenet bemærkes følgende:

I Henhold til Bevilling paa Tillægsbevillingsloven for 1915—16, jfr. Rigsdagstidende for 1915—16, Tillæg A., Sp. 4011—22, anvendtes i nævnte Finansaar 3229 Kr. 07 Øre til Asfaltering af Nørregade.

Paa Finansloven for 1917—18, jfr. Rigsdagstidende for 1916—17, Tillæg A., Sp. 1441—44, bevilgedes til en Hovedreparation af det kirurgiske Akademis Hovedbygning i Bredgade 28,070 Kr. og til en Hovedreparation af Façaderne paa Professorgaarden i Kannikestræde 6450 Kr.

Paa Tillægsbevillingsloven for 1918—19, jfr. Rigsdagstidende for 1917—18, Tillæg B., Sp. 2191—94, og for 1918—19, Tillæg A., Sp. 3923—24, og Tillæg B., Sp. 2701—02 bevilgedes 12,631 Kr. til en Hovedreparation af Hassagers Kollegium.

Paa Finansloven for 1920—21, jfr. Rigsdagstidende for 1919—20, Tillæg A., Sp. 1491—92, bevilgedes 7300 Kr. til Installation af 6 Rengøringsvaske med tilhørende Varmt- og Koldt vandshaner i Universitetet og Universitetsbiblioteket.

2. Forslag om Opførelse af et nyt botanisk Museum.

(Journ. Nr. 142/1918.)

Under 27. Februar 1918 indsendte Direktøren for Universitetets botaniske Have, Professor C. Raunkiær saalydende Skrivelse til Konsistorium:

»Direktøren for Universitetets botaniske Have tillader sig herved at bede Konsistorium om, at det maa blive taget op til Overvejelse, hvorledes der bedst kan skaffes fyldestgørende Plads til det botaniske Museums Samlinger og det botaniske Bibliotek, idet det nuværende Museum allerede i en lang Aarrække har været altfor lille.

Under 9. August 1906 indsendte den botaniske Haves daværende Direktør Professor Eug. Warming en udførlig Skrivelse til Ministeriet, hvor han gjorde Rede for den paatrængende Nødvendighed af et nyt botanisk Museum. Skrivelsen (der er aftrykt i Universitetets Aarvog for 1908—09, 1913, S. 540—551) foranledigede, at Ministeriet bemyndigede Prof. Warming til at anmode kgl. Bygningsinspektør Martin Borch om at udarbejde en Plan for et nyt Museum; en saadan blev under d. 17. Sept. 1907 indsendt til Konsistorium med en Følgeskrivelse fra Prof. Warming. Efter at Konsistorium havde udbedt sig og faaet en anbefalende Erklæring om Sagen fra det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet, forelagdes den for Kvæstor, der i sin Svarskrivelse anbefalede Nedsættelse af et Udvalg, hovedsagelig til Overvejelse af de finansielle Konsekvenser af et saadant nyt Botanisk Museum. I Overensstemmelse hermed nedsatte Konsistorium under 18. Nov. 1908 et Udvalg, og siden er Sagen ikke kommet videre.

Professor Warmings Skrivelse fra 1906 omtaler udførligt, hvor overfyldt det nuværende Museum er. Saa at sige enhver Plads er udnyttet og alligevel vanskeliggøres Personalets daglige Arbejde paa Grund af den nødvendige Bortstuvning af visse Dele af Samlingerne. Det ligger i Sagens Natur, at Forholdene ikke er blevne bedre i de forløbne 12 Aar, men tværtimod værre. Noget har det hjulpet, at der er blevet indlagt elektrisk Lys, idet derved visse Pladser har kunnet inddrages under Benyttelsen, medens de tidligere ikke har været anvendte paa Grund af daarlige Lysforhold. Saaledes er der bygget en Del Skabe til Herbarieplanter i et af Værelserne paa 1ste Sal (Nr. 14), og disse Skabe staar saa tæt, at de kun kan benyttes ved Hjælp af elektriske Haandlamper. Endvidere er vi i Gang med at opføre nogle flere Herbarie-Skabe i Lyshallen; heller ikke disse vilde kunne have været anvendelige, hvis der ikke var indlagt elektrisk Lys.

Men alt dette er kun Galgenfrist. Museets stadige Vækst truer med at sprænge det. Der er i det almindelige Herbarium saa ringe Plads, at der næsten ikke kan ordnes nyt Materiale ind deri, og for Museets øvrige Samlinger stiller Forholdene sig endnu ugunstigere, særlig gælder dette Vedsamlingen, som allerede i lang Tid kun har været et Magasin og næsten utilgængeligt.

Det er derfor paatrængende nødvendigt, at der sker en Ændring i disse fortvivlede Forhold, og der kan i den Henseende ganske henvises til Prof. Warmings Skrivelse og til Bygningsinspektørens Plan for et nyt Museum.

Det vilde jo nemlig i vore Dage være urimeligt, om man ikke tog Hensyn til de deri stillede Forslag til Museets Udnyttelse for Almenheden. Nutiden kræver af et naturhistorisk Museum ikke blot, at det skal tjene Videnskabens Tarv, men ogsaa at det skal være en betydende Faktor for Undervisning og for almindelig Oplysning. Det vil derfor være nødvendigt, at et nyt Museum bygges med begge disse Krav for Øje.

Endnu et Forhold er fremdraget i Prof. Warmings Skrivelse, nemlig Ønskeligheden af et Kontor til Besvarelse af Forespørgsler og til Undersøgelse af indsendte Planteprodukter. Denne Sag stiller sig maaske noget anderledes nu end for 12 Aar siden, idet Teknologisk Institut siden da er vokset op til sin nuværende store Betydning; men alligevel vil det i mange Tilfælde være Botanisk Museum, der er det rette Forum at henvende sig til, særlig vedrørende tropiske Planteprodukter. Det er derfor rimeligt at opretholde Ønsket om et saadant Kontor, maaske dog mindre omfattende end tidligere tænkt.

Det er saaledes ikke blot en rumlig Udvidelse af det botaniske Museum — en Udvidelse, som er højst paatrængende —, men det er en Udvidelse af Museets Virksomhed med Inddragelse af nye Virkefelter, som maa anses for højst ønskelig, og man vil ikke kunne forsvare at arbejde for en blot og bar Forøgelse af Pladsforholdene uden at medtage denne Ændring i Virkeomraadet. Et nyt Museum bør derfor omfatte — saaledes som allerede formuleret i Skrivelse af 1906 —: 1) det botaniske Bibliotek, 2) Herbarierne og de øvrige Samlinger til videnskabeligt Brug (incl. Studiebrug), 3) Udstillingssamlinger for Almenheden og 4) et Oplysningskontor.

At et saadant Museum maa være af betydelige Dimensioner, siger sig selv, men det er dog rimeligt at antage, at Bygningsinspektørens Plan fra 1907 i Hovedsagen vil kunne benyttes ogsaa nu. Et andet Spørgsmaal er, om ikke Pladsen mellem det nuværende Museum og Laboratoriet vilde være bedre end den foreslaede mellem Laboratoriet og Gartnerboligen. Dette er imidlertid Spørgsmaal, som senere vil kunne afgøres. Det uomgængelig nødvendige er, at der maa skaffes Plads til de stadigt voksende botaniske Samlinger, at de maa kunne blive bedre indrettede for de Studerende, og at de maa gøres tilgængelige for Publikum.«

3. Projekt om Opførelse af en Bygning med Professorboliger paa Universitetets Grund imellem St. Kannikestræde og Skindergade.

(Journ. Nr. 127/1920.)

Under 12. Februar 1920 tilskrev Konsistorium Undervisningsministeriet saaledes:

»I ældre Tider ejede Universitetet 12 Professorboliger, og uden var Renten af nogle private Legater bestemt til Husleje for Professorer. De fleste af Professorboligerne blev i Tidens Løb dels solgt dels ødelagt ved Ildebrande og ved Bombardementet i 1807, uden at nye blev opført. For Salgssummerne og Assurancesummerne samt for de ovennævnte private Legater blev oprettet Huslejeportioner, hvis Antal og Størrelse senere forøgedes ved Bevillinger paa Finansloven. De særlig til Professorernes Husleje bestemte private Legater (Hopners Legat og B.

Bartholins Legat) blev under disse Forhold taget til Indtægt paa Universitetets Indtægtspost c., Renter af nogle Legater, hvor de endnu opføres.

Da Tjenestemandslovens § 934 Stk 2 bestemte, at Huslejeportionerne skulde inddrages, og at der for Indehaverne af Universitetets Professorboliger skulde foretages Fradrag i Henhold til § 36, var der, bortset fra de for Bestyrerne af Universitetets forskellige Institutter indrettede Embedsboliger paa Institutterne samt den Prof. Rostgardianus tillagte Huslejeportion, kun 1 Professorbolig (Professorboligen i St. Kannikestræde), men derimod 19 Huslejeportioner. Disse sidste blev følgelig alle ophævede, idet der dog ved Lovens § 1323 blev givet en Del af Indehaverne en mindre Erstatning.

Oprindelig har det vistnok været Mening, at samtlige Professorer skulde have Embedsbolig i Universitetets umiddelbare Nærhed, men under den stærke Udvikling af Professorembedernes Tal har dette ikke kunnet opretholdes. Heller ikke kunde det opstilles som nogen Nødvendighed under Nutidens Samfærdselsforhold, men de enkelte tilbageværende Professorboliger har dog altid været betragtet som et stort Gode for Universitetet, og man er kun med Beklagelse gaaet med til deres Nedlægning, hvor denne viste sig nødvendig af andre Universitetshensyn. I den nyeste Tid, hvor Bolignøden i København har taget Overhaand, har det med særlig Klarhed vist sig, af hvor stor Betydning det vilde være, om Universitetet kunde disponere over nogle Professorboliger. Det har saaledes været forbundet med ganske overordentlig stor Vanskelighed for Prof. Rozniecki, der for nogle Aar siden kom hertil fra Rusland, at skaffe sig en passende Bolig, og det er først lykkedes ham efter flere Aars forgæves Anstrængelse, og det har hidtil været umuligt for Prof. Nørlund at skaffe sig en saadan, saaledes at han Gang paa Gang har maattet søge Udsættelse med at overtage det ved Loven af 30. Juni 1919 oprettede nye Professorat i Matematik. Senest har han i en Skrivelse af 3. d. M. meddelt Konsistorium, at han, dersom der ikke ved Indgriben fra det Offentliges Side skaffes ham en Bolig for en passende Betaling, staar overfor den Situation end ikke at kunne overtage Embedet til 1. April d. A.

Under disse Forhold vilde Konsistorium anse det for meget ønskeligt, om en Plan, der er blevet fremsat for det af Professor Faber, kunde gennemføres. Planen gaar ud paa at opføre en Bygning med tre 6-Værelser Lejligheder paa den Grund mod Skindergade, som hører til Professorboligen i St. Kannikestræde. Paa denne Grund staar nu et gammelt Pakhus, og det maa formodes, at der ikke vil være nogen Vanskelighed ved, uanset det om dette Pakhus indgaaede Lejemaal, at faa Disposition over Grunden med det samme. Bygningen med de 3 Beboelseslejligheder vil, efter kgl. Bygningsinspektør, Arkitekt Martin Borchs Overslag, kunne opføres for 260,000 Kr.

Det er Konsistorium klart, at den største Vanskelighed for Planens Gennemførelse er den, at man ikke kan paavise disponible Midler, hvoraf denne Byggesum kan tages, idet Kommunitetets økonomiske Status forbyder at søge Bygningen opført for dets Midler. Imidlertid er Forholdet det, at Universitetet ejer Tiendeaflosningssummen, hvis Kapital i Finanslovsforslaget for 1920—21 er opført til et Beløb af 1,784,510 Kr.

foruden kontant 109 Kr. 52 Ø., og desuden Jordebogsafgifter, hvis Indtægt i samme Finanslovsforslag opføres til 120,352 Kr., samt Afløsningssummen for Arvefæsteafgifter og Rekognitioner, afløste i Henhold til Lov af 28. September 1918, hvis Kapital er opført med 11,577 Kr. 12 Øre. Universitetet er saaledes, selv om det tages i Betragtning, at der af de nævnte Summer skal afholdes en Del af Udgiften ved Erhvervelsen af Ejendommene Studiestræde Nr. 8 og Sct. Pederstræde Nr. 17 og en Del af Udgifterne ved Ombygningen af Kommunitetsbygningen (tilsammen ca. 400,000 Kr.) selv i Besiddelse af en saadan Formue, at den ovennævnte Byggesum paa 260,000 Kr. kan afholdes deraf, saafremt de fornødne Kontanter kan fremskaffes.

Ganske vist vil ved et saadant Forbrug af Formuen Universitetets Renteindtægt gaa ned, men man maa dog herved fremhæve, dels at Brugerne af de 3 Lejligheder i Henhold til Tjenestemandsløvens § 36, Stk. 1 og § 85, vil komme til at svare i Leje $\frac{1}{8}$ af deres Begyndelsesløn samt $\frac{1}{2}$ af deres Stedtillæg, altsaa hver 1200 Kr., dels at de ovennævnte 2 Legater (Hopners og B. Bartholins Legater) giver Universitetet en aarlig Indtægt af 602 Kr. 88 Øre, der udtrykkelig af Fundatorerne er bestemt til Professorernes Husleje, dels endelig, at Professorgaarden i St. Kannikestræde er saa stor, at det vil være rimeligt ved den nuværende Brugers Afgang at dele den i 2 Lejligheder, hvorved yderligere vil indvindes 1200 Kr. Under den herskende Bolignød, hvorved Opførelsen af 3 nye Lejligheder jo bliver en Vinding ikke alene for Universitetet, vilde man derfor anse det for forsvarligt at gaa med til den forholdsvist mindre betydende Nedgang i Renteindtægten.

Imidlertid bliver jo stadig Spørgsmaalet om, hvorledes de kontante Midler skal fremskaffes, tilbage, og man ser sig her ikke i Stand til at anvise anden Udvej end, at der af Statskassen ydes Universitetets Kasse en foreløbig Forstrækning paa indtil 260,000 Kr., som forrentes med 4 pCt. og tilbagebetales efterhaanden som der ved Udtrækning af Tiendebankobligationer og ved Afløsning af Arvefæsteafgifter og Rekognitioner fremkommer kontante Midler for Universitetet.

Idet man tør gaa ud fra, at det høje Ministerium under Hensyn til alt det fremhævede vil stille sig velvilligt overfor den ovenfor fremsatte Plan, skal man, idet man vedlægger den af Bygningsinspektør Borch udførte Plantegning, tillade sig at indstille, at Ministeriet vil søge optaget paa Tillægsbevillingsloven for indeværende Aar under § 4. A. en Anmærkning, hvorved Ministeriet bemyndiges til af Universitetets Midler at anvende et Beløb af indtil 260,000 Kr. til Opførelse af en Bygning med 3 Tjenesteboliger paa den Universitetet tilhørende Grund St. Kannikestræde Nr. 11 (Klædebo Kvarter Matr. Nr. 33) og at Ministeriet endvidere under Forudsætning af, at denne Bemyndigelse opnaas, vil søge tilvejebragt en Ordning som den ovennævnte, hvorved de fornødne kontante Midler kan stilles til Raadighed for Byggeforetagendets Gennemførelse, saa snart ske kan.«

I Anledning heraf udtalte Undervisningsministeriet i Skrivelse af 12. Maj 1920, at det efter stedfunden Brevveksling med Finansministeriet ikke saa sig i Stand til paa det ommeldte Tidspunkt at søge nogen Bevilling i det paagældende Øjemed.

4. Restaurering og Ombygning af Kommunitetsbygningen. Indrettelse af nye Administrationslokaler for Universitetet.

(Journ. Nr. 127/1916 og 322/1916.)

I sit Møde d. 8. Marts 1916 nedsatte Konsistorium et Udvalg bestaaende af Rektor, Referendarius, Professorerne Jacobsen, Faber og Jungersen samt Kvæstor og kgl. Bygningsinspektør Martin Borch til Behandling af Spørgsmaalet om Tilvejebringelsen af bedre Administrationslokaler for Universitetet. Efter Professor Jungersens Død valgte Konsistorium Professor Biilmann til i hans Sted at tiltræde Udvalget.

Efter Anmodning af Udvalget udarbejdede Bygningsinspektøren en Skitse til Ombygning af Kommunitetsbygningens sydlige Del, saaledes at Embedsboligen for Professor zoologiæ inddrogtes under Administrationslokalerne. I sit Møde d. 5. Juli 1916 udtalte Udvalget, at det maatte foretrække denne Plan for en Plan, hvorved Professorboligen i Universitetsgaarden inddrogtes under Administrationslokalerne, og Bygningsinspektøren anmodedes derfor under 6 s. M. om at udarbejde Planer og Overslag paa det skitserede Grundlag, saaledes at Professorboligen i Universitetsgaarden bevaredes som Embedsbolig for Professor zoologiæ. Endvidere anmodedes han om at udfærdige Forslag til Restaurering af Konsistoriehuset og til Indlæg af Varmeværk i Kommunitetsbygningen, Professorboligen og Konsistoriehuset.

Under 31. Oktober 1916 indsendte Bygningsinspektøren Projekt til Ombygning af Kommunitetsbygningen, Hovedstandsættelse af Professorboligen i Universitetsgaarden og Restaurering af Konsistoriehuset for en samlet Udgift af 221,400 Kr. I Anledning af, at Konsistorium havde udbedt sig en Udtalelse over dette Projekt med Fremhævelse af, at Anskaffelse af fornødent Inventar ikke var indbefattet under Overslagssummen, udtalte Universitetskvæsturen under 2. December 1916 følgende:

»Det fremgaar af de af den kgl. Bygningsinspektør udarbejdede Overslag, at Udgifterne ved de projekterede Arbejder fordeler sig paa følgende Maade mellem de 3 Bygninger, det er Tanken at ombygge eller istandsætte:

Ombygning af Kommunitetsbygningen	157,000 Kr.
Hovedstandsættelse af Professorgaarden	27,400 »
Restaurering af Konsistoriebygningen	37,000 »
	221,400 Kr.

Det førstnævnte af disse Arbejder ønskes foretaget for at afhjælpe den Pladsmangel, der under de nuværende Forhold i saa høj Grad gør sig gældende i Universitetets Administrationslokaler. Det er Kvæsturen bekendt, at der i disse senere Aar, i hvilke Antallet af Studenter er blevet omtrent dobbelt saa stort som det var for ti Aar siden og i hvilke Antallet af Universitetslærere ogsaa er tiltaget stærkt, har gjort sig en stadig stigende Trang gældende ikke alene til større Kontorlokaler, men ogsaa til rummeligere og flere Værelser for Universitetets Rektor, Referendar

og Fakultetsdekanerne, ligesom der har været en særdeles følelig Mangel paa passende Lokaler for de til Behandling af Universitetsspørgsmaal af Konsistorium nedsatte Udvalg og for Lærerforsamlings-Møder. Det foreliggende Forslag gaar nu ud paa ved en formaalstjenlig Omdannelse af de nuværende Administrationslokaler i Kommunitetsbygningens Stue-etage og ved Inddragningen dels af Embedsboligen i Bygningens 1ste Sals Etage for Professor zoologiae dels af de af det filologisk-historiske Laboratorium hidtil benyttede, ved dette Laboratoriums Overflytning til Studiegaarden ledigblevne Værelser i samme Etage at tilvejebringe saavidt muligt tilfredsstillende Lokaler for Universitetets Administration. Fra Universitetskvæsturens Side maa det erkendes, at de nuværende Forhold paa meget væsentlige Punkter er i høj Grad ufyldstgørende, og at det er nødvendigt at tilvejebringe bedre Pladsforhold, og man kan derfor herfra slutte sig til det fra Bygningsinspektørens Side fremsatte Forslag, hvis Gennemførelse synes at ville skaffe Universitetets Administration saa gode og for en længere Fremtid tilstrækkelige Lokaler, som det efter Kommunitetsbygningens vanskelige Rumforhold er muligt at tilvejebringe. I Forbindelse med den ved disse Arbejder nødvendiggjorte gennemgribende Forandring af den indre Indretning i Bygningens søndre Halvdel er det foreslaet at forsyne hele Bygningen med Centralvarmeanlæg og elektrisk Lys samt at underkaste Bygningens Ydre en Restaurering, der bringer Façaderne tilbage til den Form, de fik ved Rekonstruktionen efter Branden i 1728. Ogsaa disse Arbejder maa formentlig betragtes som i fremtrædende Grad anbefalelsesværdige. For saa vidt angaar Anbringelsen af Varmeværk og udvidet Indlæggelse af elektrisk Lys er Foretagelsen heraf en simpel Følge af Bygningens Omdannelse efter Universitetsadministrationens Trang til Lokaler, der fyldestgør Nutidens Krav, og for saa vidt angaar Restaureringen af Façaderne er det i Bygningsinspektørens Skrivelse af 31. Oktober 1916 oplyst, at de trænger til en gennemgribende Istandsættelse, da Murenes Yderskal er forvitret og Pudsen som Følge deraf overalt løs, ligesom Gesimserne af samme Grund er skrøbelige, saaledes at der aarlig maa foretages omfattende Reparationer. En grundig Istandsættelse af Bygningens Ydre er derfor uundgaaelig, og det vil formentlig da være baade naturligt og mest økonomisk at foretage den nødvendige ydre Istandsættelse samtidig med, at den store indvendige Ombygning sættes i Værk. Med Hensyn til denne Del af de projekterede Arbejder er det — som foran nævnt — af Bygningsinspektøren derhos foreslaet at føre Façaderne tilbage til det Udseende, de fik ved Genopførelsen efter Branden i 1728, og da Bygningen ved en saadan Rekonstruktion utvivlsomt vil vinde overordentlig i Skønhed, kan man herfra paa det bedste anbefale, at Bygningsinspektørens Forslag i saa Henseende tages til Følge. Med Hensyn til den omhandlede Omdannelse af Kommunitetsbygningen skal man endelig bemærke, at Indtagelsen under Administrationslokalerne af den nuværende Embedsbolig for Professor zoologiae vil nødvendiggøre, at der i Overensstemmelse med den i Universitetets Lønningslov af 22. April 1916 § 1 givne Regel søges oprettet en ny Huslejeportion paa 1200 Kr. til Erstatning for den nedlagte Tjenestebolig eller rettere sagt til Erstatning for den af Professor H. Scharling hidtil benyttede Optionsbolig, idet denne Bolig fremtidig agtes benyttet som Embedsbolig

for Professor zoologiæ. Den paagældende Bolig maa, som det nedenfor nærmere skal omtales, nu underkastes en grundig Hovedstandsættelse, forinden Professor zoologiæ — antagelig i April 1918 — kan tage den i Besiddelse, og der vil derfor allerede fra Begyndelsen af Finansaaret 1917—18 være en Professorbolig mindre til Raadighed, end der er forudsat i Loven af 22. April 1916. Der maa formentlig derfor i Forbindelse med Indstillingen til Ministeriet om Tilvejebringelsen af de til Kommunitetsbygningens Omdannelse fornødne Midler fremsættes Forslag om, at der ved Ændringsforslag til Finanslovsforslaget for 1917—18 under Universitetets Udgiftspost b. søges bevilget en ny Huslejeportion paa 1200 Kr., hvorved dog bemærkes, at det paa den paagældende Finanslov kun vil være nødvendigt at søge et Beløb af 600 Kr., idet der — da Huslejeportionen betales bagud — kun vil komme et saadant Beløb til Udgift i Finansaaret 1917—18.

Professorboligen i Universitetsgaarden trænger ifølge Bygningsinspektørens Beskrivelse i høj Grad til en Hovedstandsættelse, i Forbindelse med hvilken der er foreslaaet foretaget forskellige nærmere angivne Forandringer, der skal bringe denne i adskillige Henseender upraktiske Bolig mere i Overensstemmelse med Nutidens Fordringer. De hertil medgaaende Udgifter er beregnede til ialt 27,400 Kr., derunder indbefattet Centralvarmeanlæg og Indlæggelse af elektrisk Lys. Den gamle Bygning trænger sikkert til en gennemgribende Istandsættelse, og Universitetskvæsturen kan derfor — selv om det foreslaaede Beløb af 27,400 Kr. maa forekomme at være en meget betydelig Udgift for Istandsættelsen af en Professorbolig — efter de tilstede værende Forhold tiltræde det i Sagen foreliggende Forslag.

Hvad endelig angaar det ovennævnte Forslag om Tilvejebringelsen af 37,000 Kr. til Restaurering af Konsistoriebygningen, kan Universitetskvæsturen for sit Vedkommende indtrængende anbefale, at det ommeldte Arbejde søges fremmet. Som bekendt er »Helligaandshuset« og den heromhandlede Bygning i Universitetets Gaard de eneste Bygningsværker, der er tilbage i København fra Middelalderen, og der er derfor knyttet en meget betydelig Interesse ikke alene for Universitetet, men for hele Samfundet til, at Konsistoriehuset saa vidt muligt føres tilbage til sin oprindelige Skikkelse. Dette er i den kgl. Bygningsinspektørs Beskrivelse af det projekterede Arbejde foreslaaet iværksat paa en Maade, som formentlig vil findes i høj Grad tiltalende, og det tør derefter antages, at det foreliggende Forslag til en værdig Istandsættelse af denne sjældne gamle Bygning vil finde saa stor Sympati fra alle Sider, at det ingen Vanskelighed vil volde at tilvejebringe Hjemmel til Afholdelsen af de dermed forbundne Udgifter. Med Hensyn hertil skal man bemærke, at medens man ogsaa herfra gaar ud fra, at det vil blive paalagt Kommunitetet at udrede de til Ombygningen af Kommunitetsbygningen og Hovedstandsættelsen af Professorboligen medgaaende Udgifter, vilde det forekomme Kvæsturen rimeligt, om Restaureringen af Konsistoriebygningen, i Betragtning af den almindelige Samfundsinteresse, der er knyttet til dette Foretagende, foretoges for Statskassens Regning eller om Kommunitetet i hvert Fald kunde slippe med at yde et efter Forholdene afpasset Tilskud dertil. Med Hensyn hertil saavel som med Hensyn til Spørgsmaalet om Kommunitetets Overtagelse af de ved samtlige de

heromhandlede Byggearbejder foranledigede Udgifter skal man imidlertid tillade sig at fremkomme med efterfølgende nærmere Udtalelser.

I Anledning af den her foreliggende Sag om fornyede Udgifter for Kommunitetet til Byggearbejder for Universitetet har man anmodet Kvæsturens Bogholderkontor om at udarbejde en Oversigt over Kommunitetets Indtægter — bortset fra indbetalte Tiendeafløsningskapitaler — og Udgifter i Tidsrummet fra Finansaaret 1902—03 incl. samt Oplysning om Stiftelsens Kapitalformue i hvert af de paagældende Finansaar. Med den hosfølgende Skrivelse af 29. f. M. har Bogholderkontoret derefter fremsendt den ligeledes vedlagte Oversigt, af hvilken det fremgaar, at Kommunitetets Kapitalformue fra 7,685,346 Kr. 14 Øre ved Udgangen af Finansaaret 1902—03 er gaaet ned til 6,598,055 Kr. 88 Øre ved Udgangen af Finansaaret 1915—16, hvorefter Kapitalformuen altsaa i det paagældende Tidsrum er bleven formindsket med 1,087,290 Kr. 26 Øre. Hertil kommer for indeværende Finansaar en yderligere Nedgang hidrørende fra ekstraordinære Udgifter til Opførelse af og Montering af den nye Studiegaard til samlet Beløb 243,236 Kr., saaledes at man ved Finansaarets Udgang kan vente, at Kapitalformuen er ca. $1\frac{1}{2}$ Million mindre end den, der havdes i Behold ved Udgangen af Finansaaret 1902—03. Den Indtægt, der i det kommende Finansaar kan ventes at ville være til Raadighed gennem Renter af Kapitalformuen — bortset fra Tiendeafløsningskapitaler — vil altsaa være ca. 53,000 Kr. mindre end den tilsvarende Indtægt for 15 Aar siden. I den siden da forløbne Tid har paa den anden Side de paa Kommunitetets Budget hvilende ordinære Udgifter været Genstand for en stadig stigende og betydelig Forøgelse, hvorved navnlig skal henvises til, at Regens- og Kommunitetsstipendiet paa Finansloven for 1902—03 var opført med 153,253 Kr. og Konto 2. b. og 2. c. med tilsammen 49,000 Kr., medens de tilsvarende Udgifter paa Finanslovsforslaget for 1917—18 er budgetterede med henholdsvis 196,518 Kr. 75 Øre og 59,000 Kr., altsaa med ialt 53,265 Kr. 75 Øre mere. Dette dobbelte Forhold, at paa den ene Side Indtægterne er blevne mindre, medens paa den anden Side Udgifterne er i stadig Vækst, medfører naturligvis, at Kommunitetet ikke fremtidig vil være i Stand til nær saa hurtigt som tidligere at oparbejde de Kapitaler, det maatte paalægges Stiftelsen at udrede til Øjemed, der ligger udenfor dens egentlige Formaal. Saa længe Kommunitetets Stilling er saaledes, at der under normale Forhold kan gøres Regning paa et Overskud paa Regnskabet, vil Stiftelsen naturligvis være i Stand til at hjælpe Universitetet ved paakommende Lejlighed, men dets Evne dertil vil nødvendigvis blive ringere i samme Forhold som Kravene til Dækning af de ordinære Udgifter stiger. Til Oplysning i saa Henseende skal man henvide til, at Kommunitetets Budget for 1917—18, i hvilket der af ekstraordinære Udgifter kun findes et lille Tilskud i videnskabeligt Øjemed paa 1200 Kr., kun regner med et Overskud paa ca. 59,895 Kr., medens der i Budgettet for 1902—03 regnedes med et Overskud paa ca. 131,511 Kr., uagtet der paa Budgettet var opført ekstraordinære Udgifter paa tilsammen ca. 52,965 Kr. Det vil heraf ses, at der i det paagældende Tidsrum har fundet en væsentlig Forringelse af Kommunitetets økonomiske Ydeevne Sted og at der for Fremtiden maa vises en vis Varsomhed ved Dispositioner over Kommunitetets Kapitaler og dette saa meget mere, som der ingen

Grund er til at antage, at den betydelige Stigning, der har været i de ordinære Udgifter til Stipendier og Understøttelser til trængende Studenter, skulde være bragt til Afslutning, idet tværtimod Forholdene synes at pege hen paa, at de kommende Tider vil bringe yderligere Krav om Studiehjælp. Der vil da være en stærk Opfordring til at have Opmærksomheden henvendt paa ikke alene at have tilstrækkelig Formue til Fyldestgørelse af de Stiftelsen alt paahvilende Forpligtelser, men ogsaa paa at have den fornødne Formuereserve til Imødegaaelse af de Krav, Fremtiden kan stille.

Det vil af den af Bogholderiet udarbejdede Oversigt ses, at der i Finansaarene fra 1902—03 til 1915—16, begge incl., er trukket meget store Veksler paa Kommunitetets Midler, idet der i det paagældende Tidsrum i Øjemed udenfor Stiftelsens egentlige Formaal er udgivet ca. 2,610,000 Kr., deraf 2 Millioner til Opførelsen af de lægevidenskabelige Institutter ved Rigshospitalet og ca. 463,000 Kr. til Erhvervelse af Grund til en Laboratoriebygning for Universitetet og til Opførelse af denne, hvortil kommer de ca. 243,000 Kr., der i indeværende Finansaar kan paaregnes som Udgift i samme Øjemed. Da Nedgangen i Kapitalformuen efter Bogholderiets Opgørelse er beregnet til ca. 1½ Million Kroner, har Kommunitetet altsaa kunnet oparbejde godt og vel Halvdelen af den udlagte Kapital og det tør haabes, at Stiftelsen i Tidens Løb vil være i Stand til yderligere at genskabe i hvert Fald en Del af den forbrugte Kapital, omend det efter de forandrede Forhold kan forudses, at en saadan Forøgelse af Formuen vil foregaa meget langsommere end det tidligere vilde have været muligt. I den saaledes ønskelige Oparbejdelse af Kapitalmassen vil det naturligvis medføre en yderligere Standsning, at Kommunitetet paatager sig de i denne Sag omhandlede Udgifter, men Kvæsturen maa dog formene, at der for det heromhandlede Tilfældes Vedkommende ikke i det anførte Hensyn bør være nogen Hindring for Sagens Gennemførelse ved Kommunitetets Hjælp. I saa Henseende kan det først fremhæves, at den Udgift, det her drejer sig om, ikke er saa stor, at dens Afholdelse kan have nogen væsentlig Indflydelse paa Kommunitetets hele Formuestilling, og endvidere kan det anføres, at de Arbejder, der er Tale om at udføre, er saa stærkt paakrævede for Universitetet, at der nødvendigvis maa skaffes Udvej for deres Udførelse, hvortil endelig kommer, at Kommunitetsbygningen — ligesom formentlig ogsaa Professorboligen i Universitetsgaarden — er Kommunitetets Ejendom og at det derfor kan have en vis Rimelighed, at Stiftelsen betaler de til Bygningernes heromhandlede Hovedstandsættelser medgaaende Udgifter, ligesom den udreder de sædvanlige aarlige Vedligeholdelsesudgifter ved dem. Naar Universitetskvæsturen i det foregaaende har advaret imod en for stærk Beslaglæggelse af Kommunitetets Midler til andre Formaal end dem, Stiftelsen i første Række skal fyldestgøre, er Hensigten dermed derfor ikke at lægge Hindring i Vejen for den af det ovennævnte Udvalg paatænkte Udredelsesmaade for de i den foreliggende Sag omhandlede Udgifter, men man har blot fundet det rigtig ved denne Lejlighed at gøre nærmere Rede for Kommunitetets almindelige Formuestilling, saaledes at der kan have Klarhed over, hvad der i Fremtiden kan præsteres fra Kommunitetets Side under saadanne Forhold, at dets økonomiske Ydeevne ikke i afgørende Grad forringes.

I Bygningsinspektørens Skrivelse af 31. Oktober d. A. er det udtalt, at de forhaandenværende Priser er lagt til Grund for de udarbejdede Overslag, men at der maa gøres Regning paa Overskridelse, saafremt den Stigning, der for Tiden gør sig gældende for alle Bygningsarbejder, skulde vedblive ogsaa til den Tid, da Arbejderne skulle udføres. For at bøde paa den unormale Fordyrelse af de projekterede Arbejder, som de nuværende Prisforhold medfører, har vedkommende Udvalg, efter hvad der er Kvæsturen bekendt, imidlertid ønsket at udstrække Arbejderne over en længere Aarrække, saaledes at man kan haabe paa i Løbet af den paagældende Tid at komme ned paa mere naturlige Priser og derved indvinde en Besparelse i Udgifterne, og Bygningsinspektøren har derfor foreslaet Arbejdet fordelt paa 4 Aar efter følgende Plan:

1ste Aar. Istandsættelse af Professorboligen og Kælderen under Konsistoriebygningen samt Anbringelse af Kedlerne for Kommunitetsbygningens Varmeværk i denne Bygnings Kælder	51,400	Kr.
2det Aar. Ombygning af Kommunitetsbygningen	80,000	»
3die Aar. Fortsættelse og Afslutning af 2det Aars Arbejde ..	67,000	»
4de Aar. Restaurering af Konsistoriebygningens Stue og Tagetage	23,000	»
	221,400	Kr.

En saadan Ordning af Arbejdet har Kvæsturens fulde Tilslutning og man kan derfor i det hele anbefale det af Udvalget fremsatte Forslag til Fremme, idet man dog under Henvisning til det ovenfor om Restaureringen af Konsistoriebygningen udtalte skal henstille, at der under Hensyn til dette Arbejdes Betydning for videre Kredse sker en principal Indstilling om, at de dertil medgaaende Udgifter søges bevilget under Universitetets Budget, saaledes at disse kun helt eller delvis kommer til at paahvile Kommunitetet, for saa vidt de ikke vil kunne overtages af Universitetet.

I Henhold til det saaledes anførte skal man bringe i Forslag en Indstilling til Undervisningsministeriet om,

dels at der ved Ændringsforslag til Finanslovsforslaget for 1917—18 søges bevilget under Universitetets Udgiftspost b., Huslejeportioner, en ny ordinær Huslejeportion paa 1200 Kr. aarlig, dog saaledes, at kun Halvdelen deraf, 600 Kr., opføres paa det nævnte Finansaars Budget, og under Universitetets Udgiftspost k. 2., Hovedistandsættelser, et Beløb af 37,000 Kr. til Restaureringen af Konsistoriebygningen,

dels at der ligeledes ved Ændringsforslag til nævnte Finanslovsforslag søges optaget en Anmærkning paa Kommunitetets Budget, hvorved Ministeriet bemyndiges til af Kommunitetets Midler at anvende et Beløb af 184,400 Kr. til Ombygning af Kommunitetsbygningen og Hovedistandsættelse af Professorboligen i Universitetsgaarden,

alt dog saaledes, at den sidstanførte Sum forøges med 37,000 Kr. eller et mindre Beløb, saafremt det for Sagens Gennemførelse bliver nødvendigt, at Kommunitetet helt eller delvis overtager Udgiften til Restaureringen af Konsistoriebygningen.«

Det saaledes foreliggende Forslag fremsendtes under 6. December 1916 af Konsistorium til Undervisningsministeriet med saalydende Skrivelse:

»Allerede i længere Tid har Universitetets Administrationslokaler været for smaa. Som de Mangler, der i særlig Grad har gjort sig gældende, skal man nævne, at de 4 Dekaner (ved det teologiske, det rets- og statsvidenskabelige, det filosofiske og det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet) kun har haft 1 — et — Kontorlokale til fælles Brug, at Universitetsfuldmægtigenes Kontorer er altfor smaa og under det stadig stigende Studenterantal ganske uhensigtsmæssigt indrettede, og at der, efter at Konsistoriums Sal er blevet for lille til at rumme den akademiske Lærerforsamling, ikke paa Universitetet findes noget Lokale, der egner sig for dennes Møder. Men desuden maa det bemærkes, at Administrationslokalerne saa godt som alle er for smaa. Det eneste Udvalgsværelse, der findes, er for lille til at rumme det filosofiske Fakultet og de større Eksamensmøder; Rektors Værelse har ved mangfoldige Lejligheder vist sig at være for lille; Referendarens Kontor er et smalt Etfags-Værelse, der kun kan rumme et Par Mennesker, og det samme gælder det for Stipendiebestyrelsen og Universitetssekretæren fælles Kontor. Endelig findes der ikke ved Universitetet Samlingslokaler for Fakulteterne — som foran nævnt kan det filosofiske Fakultet ikke engang rummes i det nuværende Udvalgsværelse — ligesom der overhovedet ikke nu haves noget Lokale til Imødekommelse af nye Krav, der i den nærmeste Fremtid kan ventes at ville opdukke, f. Eks. Indretning af et Legatkontor.

Da der derfor ved det filologisk-historiske Laboratoriums Overflytning til Studiegaarden blev 2 Lokaler ledige paa 1ste Sal i Administrationsbygningen, den saakaldte Kommunitetsbygning ud mod Nørregade, og da samtidig den i Konsistoriegaarden liggende Optionsbolig ved Professor H. Scharlings Afgang fra Universitetet blev ledig, nedsatte Konsistorium et Udvalg, bestaaende af Rektor, Referendar, Bygningsinspektøren, Universitetets Kvæstor og Professorerne Jacobsen, Heiberg og Jungersen til at overveje og fremsætte Forslag til en forandret Indretning af Universitetets Administrationslokaler. Dette Udvalg har nu afgivet det vedlagte, af den kgl. Bygningsinspektør udarbejdede Forslag, der gaar ud paa at inddrage under Administrationslokalerne ikke blot det filologisk-historiske Laboratoriums 2 Lokaler, men ogsaa den op til dem stødende Tjenestebolig for Professor zoologiæ, at nedlægge Professorgaarden som Optionsbolig og indrette den til Tjenestebolig for Professor zoologiæ samt endelig i Forbindelse med disse Arbejder at restaurere saavel Kommunitetsbygningens Façade som Konsistoriehuset, saaledes at de saa vidt muligt føres tilbage til deres oprindelige Udseende. Desuden omfatter Forslaget Indlæg af Varmeværk i de paagældende Bygninger og af elektrisk Lys i den nordlige Halvdel af Kommunitetsbygningen, hvori den zoologiske Studiesamling har Lokaler.

De Fordele, der vil opnaas for Administrationen ved denne Plan, fremgaar af Bygningsinspektørens Tegninger. Hver af de 4 Dekaner vil faa sit eget Kontor; de 2 Universitetsfuldmægtige vil faa et stort Fælleskontor, der er saaledes beliggende, at den store Strøm af Studenter, der paa visse Aarstider ved Indtegning til Immatrikulation og Eksaminer skal melde sig hos Fuldmægtigene, let og hurtigt vil kunne ekspederes

uden den nu ved de uheldige Pladsforhold uundgaaelige Trængsel; for den akademiske Lærerforsamling vil der blive indrettet et hensigtsmæssigt Lokale, der dog ikke alene er beregnet paa denne, men ogsaa vil kunne finde anden Anvendelse ved større Møder; der findes 2 Udvalgsværelser, hvoraf det ene er stort nok til at rumme det største Fakultet, og desuden de paa Planen over 1ste Sal af Kommunitetsbygningen som »Forsal og Garderobe« og »Arkiv« betegnede Lokaler, der vil kunne anvendes til Imødegaaelse af nye Krav; for Rektor, Referendar, Stipendiebestyrelse og Universitetssekretær indrettes Kontorer, der vel ikke bliver særlig store, men dog langt bedre end de nuværende. Af de her nævnte Lokaler indrettes Lærerforsamlingssalen med Forsal, det mindre Udvalgsværelse og Arkivlokalet i den nuværende Embedsbolig for Professor zoologiæ, medens det filologisk-historiske Laboratoriums tidligere Lokaler giver Plads for 3 Dekaner og det store Udvalgsværelse. De øvrige Lokaler ligger alle i Bygningens Stueetage og fremkommer ved Ombygning af de nuværende Administrationslokaler.

Som nævnt omfatter Forslaget tillige a) Indlæg af Varmeværk i Kommunitetsbygningen, Professorgaarden og Konsistoriehuset og af elektrisk Lys i den Del af Kommunitetsbygningen, hvori dette endnu ikke findes, b) Ommuring af Kommunitetsbygningens Façader, c) Hovedistandsættelse af Professorgaarden, der fremtidig skulde benyttes til Embedsbolig for Professor zoologiæ og d) Restaurering af Konsistoriehuset. Med Hensyn til disse Arbejder skal man anføre følgende:

ad a) Naar man har besluttet sig til at foreslaa Varmeværk indlagt i de her omhandlede Bygninger, skyldes det ikke alene Ønsket om at opnaa en praktisk og fra Arbejdets Side nogenlunde let overkommelig Opvarmning af Bygningerne; men det maa ganske særlig fremhæves, at den nuværende Opvarmning af den nordlige Del af Kommunitetsbygningen, hvori den zoologiske Studiesamling har Lokaler, er overordentlig brandfarlig, idet de med Spiritus-Præparater fuldt pakkede Lokaler er forsynede med gammeldags Jernkakkellovne, der staar tæt op ad de Glasskabe, hvori Præparaterne opbevares.

Ønsket om Indlæg af elektrisk Belysning i Studiesalene behøver formentlig ingen nærmere Forklaring.

ad b) Med Hensyn til Istandsættelsen af Kommunitetsbygningens Façade skal man henvise til det af Bygningsinspektøren udtalte om, at en Hovedreparation er nødvendig. Ligesom Kvæstor maa Konsistorium da finde det meget ønskeligt, at man benytter denne Hovedreparation til at give Façaden, der nu fremtræder med et tarveligt og trist Ydre, en smukkere Form, og maa finde den af Bygningsinspektøren foreslaaede Løsning af denne Opgave særdeles anbefalelsesværdig, ikke mindst fordi den fører Bygningen tilbage til det mere monumentale Udseende, den fik ved Genopførelsen efter Branden i 1728, og som harmonerer langt bedre med de øvrige Universitetsbygninger.

ad c) En fuldstændig Hovedreparation af Professorgaarden er som af Bygningsinspektøren udtalt nødvendig. Det synes da rimeligt at benytte denne Lejlighed til, samtidig med at der indlægges Varmeværk, at rette de værste Mangler ved Boligens upraktiske og lidet tidssvarende Indretning.

ad d) I Engelstofts og Werlauffs Universitetsprogram til Festen den 13. Oktober 1836 i Anledning af Universitets-Bygningens Genopførelse er det S. 32 om Konsistoriehuset udtalt: »Dette var den eneste Deel af den ældste Universitetsbygning og følgelig af de roeskildske Biskoppers gamle Sæde, der henstod væsentligen uforandret, da alt det øvrige i Løbet af det 17de Aarhundrede maatte give Plads for Tidens Fordringer; af Høiskolens hele Lokale skaanedes ene disse lave Mure i Ildebrandene 1728 og 1807. Som Middelpunktet for Universitetets Bestyrelse og for hele den akademiske Virksomhed, igiennem tre Aarhundreder, haver derfor denne fordringsløse Bygning en Ærværdighed og en historisk Betydning, der med Føie bestemte Høiskolens Foresatte til, efter en hensigtsmæssig Forandring og Forskiønnelse, endnu at lade den udgøre en Deel af vort nye Universitetsanlæg, og saaledes, ei blot for Erindringen, men ogsaa for Øiet, lade den vedligeholde Forbindelsen mellem den svundne og nærværende Tid.«

I Kvæstors Erklæring er peget paa den Samfundsinteresse, der knytter sig til Bevarelsen og Restaureringen af Konsistoriehuset. Konsistorium har ved det ovennævnte Citat villet henlede Opmærksomheden paa den ganske særlige Pietet, hvormed Universitetet omfatter og gennem Tiderne har omfattet denne lille Bygning, der er den eneste Levning fra Universitetets første Dage. Ganske vist har man ikke altid faret helt varligt med Bygningen. De i 1879 af praktiske Grunde paabyggede Kviste skæmmer saaledes i høj Grad dens Ydre. Men ligesom det dengang, se Universitetets Aarbog 1878—79, S. 812—14, blev betragtet som en midlertidig Foranstaltning, der kun retfærdiggjordes ved Nødvendigheden af at skaffe Plads for Administrationen, saaledes har der ogsaa senere hyppigt været Planer oppe om paany at fjerne Kvistene og føre Bygningen tilbage til dens oprindelige Udseende. Konsistorium har da ment, at det nu, da man iøvrigt stiller Forslag om Ombygning og Istandsættelse af Universitetets Administrationsbygninger, var Tiden at fremdrage dette Spørgsmaal, ogsaa fordi selve Konsistoriehuset saavel indvendig som udvendig i høj Grad trænger til en gennemgribende Istandsættelse. Det af Arkitekt Martin Borch stillede Forslag til Bygningens Restaurering skal man da paa det varmeste anbefale til Gennemførelse, idet man dog naturligvis maa forbeholde sig nærmere Approbation paa de af Arkitekten omtalte eventuelle Ændringer i Forslaget.

Den samlede Udgift ved de her omhandlede Bygningsforanstaltninger er af Bygningsinspektøren anslaaet til 221,400 Kr., hvortil kommer en aarlig Udgift paa 1200 Kr. til en ordinær Huslejeportion, der i Henhold til § 1, 2det Stk., i Lønningsloven af 22. April 1916 bliver at oprette ved Nedlæggelsen af Professorgaarden i Konsistoriegaarden som Optionsbolig. Endvidere vil Udvidelsen af Administrationslokalerne kræve nogen Udgift til Inventar, men denne Udgift er forudsat at skulle ske i Henhold til særlig Finanslovbevilling for det Aar, hvori de paagældende Lokaler tages i Brug. I Overensstemmelse med Forhandlingerne i det ovennævnte Udvalg er Byggearbejderne foreslaaet udført i Løbet af 4 Aar med en Udgift af 51,400 Kr. i det første Aar, 80,000 Kr. i det andet, 67,000 Kr. i det tredje og 23,000 Kr. i det fjerde. Om disse Udgifters Afholdelse — i hvert Fald for største Delen af Kommunitetets Midler — har Kvæstor udtalt sig udførligt i den vedlagte Erklæring af 2. d. M. Til

denne Udtalelse kan Konsistorium ganske henholde sig, og man skal derfor, idet man under Henvisning til det foran bemærkede om Administrationslokalernes nuværende daarlige Indretning peger paa den store Betydning, en snarlig Forbedring af disse Forhold vil have for Administrationen, tillade sig at indstille, at det høje Ministerium vil søge de i det foranstaaende omhandlede Forslag til Ombygning og bedre Indretning af Universitetets Administrationslokaler m. v. gennemførte ved til Finanslovsforslaget for 1917—18 at stille de af Kvæstor foreslaaede Ændringsforslag.«

I Skrivelse af 18. December 1916 udtalte Ministeriet, at det ikke saa sig i Stand til at stille Ændringsforslag som indstillet, men at Spørgsmaalet vilde kunne tages under Overvejelse ved Budgetlæggelsen i Sommeren 1917. Derimod erklærede Ministeriet sig villig til eventuelt at fremsætte Ændringsforslag om Bevilling til en nødvendig Istandsættelse af Professorboligen og udbad sig derfor Oplysning om Bekostningen ved en blot nødvendig Reparation, idet 27,400 Kr. maatte anses for et for stort Beløb til Istandsættelse af en Professorbolig. I Anledning heraf henledte Konsistorium i Skrivelse af 18. Januar 1917 Opmærksomheden paa Boligens hele upraktiske og uhygiejniske Indretning og udtalte, at den foreslaaede Sum efter Stigningen i Byggepriserne ikke kunde betragtes som urimelig. Konsistorium foreslog i Forbindelse hermed, at Sagen om Professorboligens Restaurering, saafremt Ministeriet vedblivende ikke vilde kunne fremsætte Forslag som ansøgt, maatte blive overvejet i Tilslutning til den samlede Plan om bedre Indretning af Universitetets Administrationslokaler. Spørgsmaalet om Professorboligens Restaurering stilledes derefter af Ministeriet i Bero.

Under 14. Juli 1917 fremsendte Bygningsinspektør Borch efter Konsistoriums Anmodning Planer til Ombygning og Istandsættelse af de ommeldte Bygninger paa et paa væsentlige Punkter forandret Grundlag. Forsaavidt angaar Kommunitetsbygningen var der sket den Forandring, at den paatænkte Mødesal i 1ste Sals Etagen for Universitetets Lærerforsamling var opgivet, medens der i Stedet derfor var ønsket indrettet en stor Sal til Brug for Studenterbespisningen med tilhørende Dampkøkken samt Opvasker- og Anretterrum. Planlæggelsen af disse Lokaler for Studenterbespisningen nødvendiggjorde dels en Omlægning af de oprindelig projekterede Administrationslokaler dels en Inddragning af Universitetsportnerens Tjenestebolig i Stueetagen. Til Erstatning for denne Bolig foresloges indrettet en Portnerbolig i Bygningens Tagetage, hvor der ligeledes foresloges indrettet Tjenestebolig for Universitetsfyrbøderen. Bekostningen ved Forandringen af Kommunitetsbygningen efter denne nye Plan, derunder indbefattet Façadernes Istandsættelse, Paabygning af Kviste i Tagetagen samt Installation af Varmeindretning og elektrisk Lys var opgjort til 254,000 Kr., hvoraf 25,000 Kr. for Dampkøkkenet til Studenterbespisningen, altsaa til 97,000 Kr. mere end for Kommunitetsbygningen beregnet i det første Overslag.

Hovedstandsættelsen af Professorgaarden ansloges trods Prisstigningen nu til 22,000 Kr. imod tidligere 27,400 Kr., hvilket var begrundet i den praktiske Forandring, at Køkken og Spisekammer var foreslaaet flyttet fra Kælderen op i Stueetagen. Forsaavidt angaar Konsistoriehuset

ansloges Omkostningerne ved en fuldstændig Restaurering nu til 46,000 Kr., hvoraf 18,000 Kr. til Istandsættelse af Kælderetagens Søjlehal. Foruden disse Udgifter paaregnedes endvidere en Udgift paa 4000 Kr. til forskellige Arbejder i den ledige Professorgaard for at muliggøre dens Anvendelse til Studenterbespisningen og til Administrationskontorer, saalænge Kommunitetsbygningen var under Reparation. De samlede Udgifter efter det nye Forslag blev herefter følgende:

Arbejder ved Kommunitetsbygningen	254,000 Kr.
— - Professorgaarden	22,000 -
— - Konsistoriehuset	46,000 -
Midlertidige Foranstaltninger	4,000 -
	326,000 Kr.

Bygningsinspektøren anførte herved, at de samme Arbejder efter de før Krigen gældende Priser antagelig vilde kunne være udført for 184,000 Kr.

I Anledning af dette ny Forslag henledte Universitetskvæsturen i Skrivelse af 15. Oktober 1917 paany Opmærksomheden paa Kommunitetets vanskelige økonomiske Stilling, idet det i saa Henseende fremhævedes, at Nedgangen i Kapitalformuen siden Afgivelsen af den ovenciterede Erklæring af 2. December 1916 var bleven yderligere forøget, saaledes at Formuen ved Udgangen af Finansaaret 1916—17 bortset fra Tiendeafløsningskapitalerne var nedbragt til 6,405,388 Kr. 75 Øre, hvilket i Perioden siden Udgangen af Finansaaret 1902—03 betød en Formindskelse paa 1,279,957 Kr. 39 Øre, hvortil i Finansaaret 1917—18 vilde komme en Kapitalforringelse bl. a. som Følge af Afviklingen af det Laan, der var optaget til Bestridelse af Byggearbejderne ved Studiegaarden. Kvæsturen udtalte derfor, at den Tid var forbi, da der kunde gøres Regning paa Overskud paa Kommunitetets Budget, der kunde komme Universitetsojemed tilgode. Tværtimod maatte man være forberedt paa, at Kommunitetet fremtidig intet vilde kunne paatage sig udover Byrden af sit eget begrænsede Formaal. Kvæsturen mente dog ikke at burde tage Afstand fra sin tidligere Stilling til Sagen og kunde derfor vedblivende anbefale, at der fra Kommunitetets Side hidroges til de paagældende Arbejder med et Beløb som hidtil paaregnet eller afrundet c. 200,000 Kr., men at man derimod efter det anførte maatte nære nogen Betænkelighed ved, at det nu saa kort Tid efter Udredelsen af den store Udgift til Studiegaardens Opførelse paalagdes Kommunitetet fuldtud at bestride Udgifterne ved de projekterede Byggearbejder. Det tilføjedes dog herved, at Kvæsturen efter Omstændighederne ikke positivt vilde fraaade, at hele det anslaaede Beløb af 326,000 Kr. dækkedes af Kommunitetets Midler, saafremt en saadan Ordning maatte være paakrævet for Sagens Gennemførelse.

Under 16. Oktober 1917 forelagde Konsistorium det af Bygningsinspektøren udarbejdede ny Projekt for Undervisningsministeriet, idet der med Hensyn til Spørgsmaalet om Indrettelsen af Lokaler for Studenterbespisningen paa 1ste Sal i Kommunitetsbygningen udtaltes følgende:

»Den i Foraaret 1917 indførte og i indeværende Semester i Henhold til Ministeriets Skrivelse af 21. September d. A. udvidede Fællesspisning for Studenter har ført Universitetet ind paa den Tanke, der — som det vil erindres fra Konsistoriums Skrivelse af 7. Marts d. A. — ogsaa tidligere har været drøftet, om det skulde være muligt at indføre Studenterbespisning som et fast Led i Universitetets Opgaver, og specielt om der i de af Universitetet selv ejede Lokaler skulde kunne indrettes et Spisehus for Studenter. Denne Tanke har vundet saa stor Tilslutning, at man har anmodet Bygningsinspektøren om at overveje, om der i Kommunitetsbygningen kunde skaffes Plads for et saadant Spisehus i de Lokaler, der i hans oprindelige Plan var bestemt for den akademiske Lærerforsamling, idet man har ment, at Studenterbespisningen ogsaa bortset fra den nuværende Dyrtid havde saa stor Betydning, at det kunde forsvares til Fordel for den at opgive Planen om at skaffe Lærerforsamlingen en mere værdig Mødesal end det Auditorium, hvori den nu holder sine Møder. Saafremt et fast Spisehus bliver oprettet i Kommunitetsbygningen, tænker man sig dette drevet saaledes, at Driften bærer sig selv og altsaa ikke medfører nogen Udgift for Universitetet eller Kommunitetet Med Hensyn til den Orden, hvori de foran nævnte Arbejder skulde udføres, vil det navnlig under Hensyn til Studenterbespisningens Indførelse være nødvendigt at foretage en Forandring i den tidligere Plan. For at skaffe Plads til Studenterbespisningen under Ombygningen vil det være rettest ikke som tidligere foreslaet at begynde med Professorgaarden og Konsistoriehusets Kælder, men at udsætte disse Arbejder til efter at Kommunitetsbygningens Ombygning er fuldført. Studenterbespisningen vil da kunne foregaa i Professorgaardens Stueetage, og i dens Kvistetage samt i Konsistoriehusets Kvistkamre vil der kunne findes midlertidig Plads for Administrationen. Denne Ændring i Planerne er bleven mulig gjort ved Skiftet i det zoologiske Professorembede, idet der ved Udnævnelsen af Prof. Ad. Jensen er blevet taget Forbehold overfor ham med Hensyn til, hvornaar den til Embedet hørende Tjenestebolig vilde kunne stilles til hans Disposition. Lokaler til Studenterbespisningen og Administrationen vil saaledes under Ombygningen kunne faas i Universitetet tilhørende Lokaler, og det vil kunne undgaaes at leje saadanne udenfor Universitetet, hvad der dels under de nuværende Lejeforhold i København vilde frembyde stor Vanskelighed dels vilde udkræve en langt større Bekostning end den, der vil følge af den her foreslaede Plan. Denne Bekostning bliver dels et Beløb af c. 4000 Kr., der udkræves til nogle nødvendige Reparationer og Forandringer i Professorboligen for at muliggøre dens midlertidige Benyttelse, dels en Huslejegodtgørelse til Professor zoologæ.«

Iøvrigt indstillede Konsistorium i Overensstemmelse med Kvæsturens Forslag, at der af Kommunitetets Midler udrededes 200,000 à 220,000 Kr. til de paagældende Byggearbejder, medens Resten udrededes af Universitetet, idet man dog eventuelt, saafremt dette maatte findes rigtigere, ikke vilde finde det uantageligt, at Kommunitetet afholdt den hele Udgift.

I Skrivelse af 6. Februar 1918 meddelte Undervisningsministeriet derefter, at der til 3die Behandling i Folketinget af Finanslovsforslaget

for 1918—19 var stillet Forslag om Bevilgelsen af ialt 326,000 Kr. under Kommunitetets Budget til de ommeldte Byggeforetagender, samt at Folketingets Finansudvalg havde tiltraadt Forslaget, hvorfor Ministeriet meddelte Tilladelse til, at Arbejdet sattes i Gang. Paa Finansloven for 1918—19 optoges derefter under Kommunitetets Udgiftspost 22. saalydende Anmærkning: »Ministeriet bemyndiges til af Kommunitetets Midler at anvende et Beløb af 326,000 Kr. til Ombygning af Kommunitetsbygningen og Konsistoriehuset samt til Istandsættelse af Professorboligen i Universitetsgaarden«, jfr. Rigsdagstidende for 1917—18, Tillæg B., Sp. 1565—70.«

Som foran anført var det oprindelig Bygningsinspektørens Tanke saavidt muligt at føre Kommunitetsbygningens Façade mod Nørregade tilbage til den Skikkelse, den fik ved Restaureringen efter Branden i 1728, bl. a. saaledes, at de to Frontoner, som da anbragtes i Tagetagen, nu genopførtes. Herimod fremkom der under 4. Marts 1918 en af 48 Arkitekter og Elever paa Arkitekturskolerne underskreven Protestskrivelse, hvori det gjordes gældende dels at Murværket ligesom hidtil burde være oliemalet eller kalkpudset, dels at de paatænkte Frontoner burde undgaaes, idet den smukke Bevægelse i Gadebilledet væsentligt berøer paa, at den krumme Bygnings lange Tagflugt ikke brydes af Kviste og Frontpartier. I Anledning heraf afgav Bygningsinspektøren under 25. April 1918 en udførlig Redegørelse for de Oplysninger, der ved den foretagne Undersøgelse var fremkommet om Bygningens Historie, hvorefter han mente at maatte fastholde sit Forslag om Genopførelse af Frontonerne. Med Hensyn til Behandlingen af Murene havde han oprindelig tænkt sig Façaden mod Nørregade behandlet som afskuret gult Murværk, men som Følge af Murstenenes forhuggede Tilstand maatte han foretrække en Kalkpudsning af Façaden mod Nørregade og af Gavlen mod Krystalgade, medens Gavlen mod Frue Plads lodes urørt og Façaden mod Gaarden kom til at staa som afskuret Murstensflade.

Under 28. Maj 1918 udbad Konsistorium sig en Udtalelse fra det særlige Bygningssyn over det foreliggende Forslag til Kommunitetsbygningens Restaurering, og Synet udtalte derefter i Skrivelse af 17. Juni 1918, at det var enigt med Bygningsinspektør Borch i, at det vilde være rigtigst at pudse Façaden mod Nørregade, hvorimod det maatte henstilles, at de paatænkte Frontoner mod Gaden opgaves, da man ikke fandt, at de vilde fremhæve Bygningens Arkitektur. Mod den foreslaaede Behandling af Siden mod Universitetsgaarden og de der projekterede Kviste havde Synet intet at erindre. Fra Medlem af det særlige Syn Professor Storck fremkom der imidlertid senere Ønske om at se Prøver paa anden Behandling af Façaden mod Nørregade end Pudsning. Der foretoges derefter Prøver paa Fugning og Afskuring, og da det efter Bortfjernelsen af den gamle Puds viste sig, at Hovedindtrykket af Murværket var langt mere tiltalende end den døde Pudsflade, foreslog Bygningsinspektør Borch, at Façaden mod Nørregade og Gavlen mod Krystalgade kom til at staa med fugede Murflader, medens Gavlen mod Frue Plads blev uforandret. Overgangen mellem denne Gavl og Nørregadesiden skulde da dækkes af en Pilaster, der pudsedes paa samme Maade som de andre Pilastre. Det særlige Syn udtalte derpaa i Skrivelse af 28. Juni 1919, at der ikke havde kunnet opnaas Enighed indenfor

Synet om Behandlingen af Nørregadefløjens Façade, og at Synet derfor maatte henstille det til Konsistorium som Bygherre at træffe den endelige Afgørelse, idet Synet overfor den ommeldte paa Klasse B. fredlyste Bygning alene har raadgivende Myndighed. Det blev derefter besluttet at følge den af Bygningsinspektør Martin Borch anbefalede Fremgangsmaade.

I Skrivelse af 9. Juli 1918 anholdt Bygningsinspektøren om, at det til Ombygningsarbejdet bevilgede Beløb maatte blive forøget med 19,983 Kr., saaledes at der ialt blev 345,983 Kr. til Raadighed. Det anførtes i saa Henseende, at der, da Planerne for Kommunitetsbygningens Ombygning udarbejdedes, regnedes med et dagligt Antal af 300 Middagsgæster, og at de til Bespisningen knyttede Køkkenlokaler derfor kun var projekteret til en herefter afpasset Størrelse. Siden det paagældende Tidspunkt havde der imidlertid været en saa stor Tilgang til Bespisningen, at der nu maatte regnes med 700 Middagsgæster daglig, hvortil kom, at ogsaa den Frokostbespisning, der senere var indført, stillede betydelige Krav til Plads til Forraadskamre, Smørrebrødstillavning m. v. Som Følge heraf vilde de oprindelig paaregnede Økonomilokaler blive ganske utilstrækkelige, og der var derfor udarbejdet helt nye Planer, hvorefter Bespisningslokalerne flyttedes fra 1ste Sal over Konsistoriums Kontorer til Stueetagen i den Del af Bygningen, der ligger mellem Krystalgade og Nørregadeporten, medens Køkken og Forraadskamre henlagdes til Kælderen under Spisestuerne. Foruden at opnaa rummeligere Lokaler vilde man ved denne Ordning indvinde den Fordel at faa Bespisningen henvist til isoleret liggende Lokaler. Til Gennemførelsen af denne Ordning vilde det imidlertid blive nødvendigt at flytte den Del af den zoologiske Studiesamling, der laa i Krystalgadefløjens Stueetage, op paa første Sal, hvorved man vilde opnaa dels bedre Forhold for Studiesamlingen dels Plads til en rummelig Forsamlingssal i den paagældende Etage. Merudgiften ved denne Nyordning, hvorved det oprindelig projekterede dyre Jernbetongulv i 1ste Sals Etagen kunde spares, var beregnet til 19,983 Kr., nemlig 2408 Kr. til yderligere Byggearbejder, 4125 Kr. til forøgede Udgifter ved Varmeanlægget og 13,450 Kr. til Bestridelse af yderligere Udgifter til Indretning af Økonomilokalerne.

I Skrivelse af 11. Juli 1918 udtalte Kvæsturen intet at have at erindre imod Bevilgelsen af det ansøgte Beløb, hvortil Konsistorium sluttede sig. Under 8. August s. A. bifaldt Ministeriet derefter, at der paa forventet Tillægsbevilling til Kommunitetets Udgiftspost 22. for 1918—19 udrededes 19,983 Kr. i ommeldte Øjemed, jfr. Rigsdagstidende for 1918—19, Tillæg A., Sp. 3963—66.

Som Følge af den i den paagældende Periode indtraadte overordentlig store Prisstigning paa Arbejdsløn og Byggematerialier viste det sig imidlertid umuligt at gennemføre Restaureringen for den saaledes bevilgede Sum af 345,983 Kr. og Bygningsinspektøren ansøgte derfor under 24. September 1919 om, at Bevillingen maatte blive forøget med 350,000 Kr. til 695,983 Kr. I Anledning af dette Andragende udtalte Universitetskvæsturen i Skrivelse af 20. Oktober 1919, at det af Hensyn til Kommunitetets vanskelige økonomiske Stilling paa det bestemteste maatte fraraades at søge de ommeldte 350,000 Kr. bevilgede under denne Stiftelses Budget. Derimod anbefaledes det at søge Beløbet stillet til

Raadighed for Universitetets Regning, idet der i saa Henseende nærmere udtaltes følgende:

»Paa Finanslovforslaget for 1920—21 er under Universitetets Udgifts-post i. 2., Hovedstandsættelser (den tidligere Udgifts-post k. 2.), foreslaaet bevilget et Beløb af 115,000 Kr. til Montering af Universitetets Administrationslokaler m. v. i den ombyggede Kommunitetsbygning. For Inventariets Vedkommende er det saaledes erkendt, at Universitetet maa bære de herhen hørende Udgifter, og at dette sker er ogsaa en ganske selvfølgelig Sag, idet det naturligvis ikke vedrører Kommunitetet, at Universitetets Administrationslokaler forsynes med Møbler m. v. Men ligesom disse Udgifter er foreslaaet udredede af Universitetets Kasse, vil det være rimeligt og retfærdigt at søge den heromhandlede Overskrivelse af Bygningsudgifterne betalt af Universitetet. Naar Kommunitetet har udredet de 345,983 Kr., der efter foranstaaende allerede er til Raadighed til Byggearbejdet, har denne Stiftelse mer end rigeligt honoreret den Interesse, den af Hensyn til Studenterbespisningen kan have i de iværksatte Foranstaltninger. Det, som Byggearbejdet iøvrigt drejer sig om, nemlig at skaffe Universitetet bedre og mere tidssvarende Kontorlokaler, Udvalgsværelser, Lærerforsamlingsaal, bedre Lokaler for den zoologiske Studiesamling, samt at istandsætte Konsistoriehuset og Professorgaarden, er Kommunitetet ganske og absolut uvedkommende, og det maa siges at være overordentlig billigt sluppet for Universitetet, om det kan opnaa den overordentlige Forbedring, som Ombygningen medfører, mod at nøjes med at betale Halvdelen af de 700,000 Kr., som Arbejdet efter det nu foreliggende vil komme til at koste. Man kan derfor anbefale det foreliggende Andragende til Bevilgelse, forsaavidt de ansøgte 350,000 Kr. stilles til Raadighed for Universitetets Regning, medens man paa den anden Side paa det mest energiske maa fremhæve, at det efter de oplyste Forhold vil være uforsvarligt at paabyrde Kommunitetet yderligere Udgifter i denne Sag.

Forsaavidt det imidlertid af finansielle Grunde maatte anses for betænkeligt at paalægge Universitetet en saa stor øjeblikkelig Udgift som Udredelsen af de ommeldte 350,000 Kr. vil være, skal man henlede Opmærksomheden paa, at der er en Udvej for paa lempelig Maade at paalægge Universitetet Udgiften saaledes, at den kun vil komme til at føles som en forholdsvis ubetydelig Formindskelse i den aarlige Renteindtægt. Man vil nemlig kunne gaa den Vej, som ogsaa fulgtes ved Købet af Ejendommen Nr. 8 i Studiestræde og Nr. 17 i Sct. Pederstræde, jfr. Tillægsbevillingsloven for 1918—19 ad § 4. A., Universitetet, og Rigsdagstidenden for 1918—19, Tillæg B., Sp. 2303—06, at afholde Udgiften af den Kapital, der indkommer ved Afløsning af Universitetets Arvefæsteafgifter. Nogen endelig Bestemmelse om disse Kapitalers Afvikling er endnu ikke truffet, men det kan i hvert Fald ses, at der ikke i indværende Finansaar for Universitetets Vedkommende vil indkomme en saa stor Sum, at Bygningsudgifterne kan afholdes deraf. Der maatte derfor paa anden Maade skaffes Kapital, og dette kan ske derved, at der af Sorø Akademis Kasse, der for Tiden har en betydelig Beholdning, ydes Universitetet det fornødne kontante Laan, der da maatte forrentes

med den til enhver Tid gældende Rente for Udlaan af de under Universitetskvæsturens Bestyrelse henhørende Midler, saaledes at de forskudsvis udrede Beløb refunderes af Universitetets Afløsningskapital, der desuden vil have at bære de paaløbne Renteudgifter.

Man skal herefter foreslaa en Indstilling til Undervisningsministeriet om, at der paa Forslaget til Lov om Tillægsbevilling for indeværende Finansaar under Universitetet Udgiftspost k. 2., Hovedstandsættelser, søges bevilget 350,000 Kr. til Fuldførelse af Arbejdet ved Ombygning og Restaurering af Kommunitetsbygningen og Konsistoriehuset samt Professorboligen i Universitetsgaarden.

Saafernt en saadan Bevilling imidlertid ikke maatte kunne opnaas, skal man derhos foreslaa, at der paa nævnte Lovforslag under Finanslovskonto § 4, A., Universitetet, søges optaget saalydende Anmærkning: »Ministeriet bemyndiges til af Universitetets Midler at anvende et Beløb af 350,000 Kr. til Fuldførelse af Arbejdet ved Ombygning og Restaurering af Kommunitetsbygningen og Konsistoriehuset samt Professorboligen i Universitetsgaarden. Ministeriet bemyndiges endvidere til, indtil det paagældende Beløb kan udredes af den ved Afløsning af Universitetets Arvefæsteafgifter indkomne Kapital, at dække de vedkommende Byggeudgifter af Sorø Akademis kontante Kassebeholdning, imod at det af nævnte Kassebeholdning ydede Forskud, der refunderes af de i hvert Finansaar indkommende Afløsningsbeløb, forrentes med den til enhver Tid gældende Rente for Udlaan af de under Universitetskvæsturens Bestyrelse henhørende Midler.«

I Overensstemmelse hermed foretog Konsistorium under 22. Oktober 1919 Indstilling til Ministeriet, der i Skrivelse af 15. December s. A. meddelte, at der med Tilslutning fra Finansudvalget var stillet Forslag om Optagelse paa Tillægsbevillingsloven for 1919—20 under Finanslovskonto § 4, A., Universitetet, af en Tekstanmærkning som i Slutningen af Kvæsturens citerede Skrivelse anført, jfr. Rigsdagstidende for 1919—20, Tillæg A., Sp. 4395—4400.

Til Udførelsen af de paagældende Arbejder var saaledes til Raadighed 695,983 Kr., hvoraf 345,983 Kr. af Kommunitetets og 350,000 Kr. af Universitetets Midler. Heller ikke dette Beløb viste sig imidlertid tilstrækkeligt, og Bygningsinspektøren ansøgte derfor under 8. Maj 1921 om Bevilgelsen af yderligere 269,717 Kr., saaledes at der ialt blev 965,700 Kr. til Disposition. I Anledning heraf udtalte Universitetskvæsturen i Skrivelse af 11. Juni 1921 bl. a. følgende:

»Det er i Bygningsinspektørens Skrivelse udtalt, at den Sum, der i sin Tid er anslaaet som Udgift ved Arbejdet dels med Ombygningen af Kommunitetsbygningen, 277,983 Kr., dels med Restaurering af Konsistoriehuset med tilliggende Professorbolig, 68,000 Kr., ialt 345,983 Kr., var beregnet paa Grundlag af de i 1914 gældende Priser. Allerede i 1919 var Priserne imidlertid stegne saa stærkt, at Byggesummen maatte forøges med det paa Tillægsbevillingsloven for 1919—20 optagne Beløb af 350,000 Kr., saaledes at der blev til Raadighed ialt 695,983 Kr., men i den derefter forløbne Tid er der indtruffet en saa stor yderligere Prisstigning, at der nu maa regnes med en Totaludgift ved Byggearbejdet paa

965,700 Kr., der fordeler sig paa Ombygningen af Kommunitetsbygningen med	867,700 Kr.
og paa Restaureringen af Konsistoriehuset og Professorgaarden med	98,000 »
	965,700 Kr.

Til Arbejdets Gennemførelse vil der herefter udkræves en yderligere Bevilling paa 269,717 Kr.

Til nærmere Forklaring af den saaledes foreliggende Overskridelse af Byggesummen er det af Bygningsinspektøren udtalt, at Arbejdet ved Kommunitetsbygningens Ombygning ikke kan sidestilles med almindeligt Byggearbejde, for hvilket de statistiske Prisstigninger er gældende. Restaureringsarbejde er nemlig vanskeligere end Nybygning og navnlig er Arbejdslønnen herved langt højere i Forhold til Materialerne ved almindeligt Byggeri, bl. a. fordi saa godt som alt maa udføres paa Dagløn. Endvidere har Udgravningen af Bygningens Kælder til Indretning af Lokalteter for Studenterbispisingens Køkken været langt dyrere end paaregnet, fordi man der traf paa gamle Fundamenter og Hobe af Granitsten, hvorhos Arbejdet med Bygningens Omdannelse til den nuværende Brug i det hele har været af særdeles gennemgribende Art, saaledes som det nærmere er forklaret i Bygningsinspektørens Skrivelse.

Hele den i Finansaaret 1920—21 ved Afløsning af Universitetets Arvefæsterettigheder indkomne Kapital — 267,664 Kr. 87 Øre — er i Henhold til den paa Tillægsbevillingsloven for 1919—20 givne Bemyndigelse forbrugt til Udredelse af Udgifter ved Kommunitetsbygningens Restaurering, hvorhos det har været nødvendigt til Dækning af indkomne Regningskrav at forbruge 31,798 Kr. 04 Øre af den i tidligere Finansaar indvundne Afløsningskapital. Ved Udløbet af Finansaaret 1920—21 var af denne ældre Kapital endnu i Behold 192,460 Kr. 26 Øre, men herpaa er der i indeværende Finansaar trukket 25,617 Kr. 42 Øre, saaledes at der af Universitetets hidtil indvundne Afløsningskapital nu er til Rest 166,842 Kr. 84 Øre. Heraf kan endnu anvises 8920 Kr. 57 Øre som Rest af den allerede givne Bevilling og der vil derefter være 157,922 Kr. 27 Øre tilbage af Afløsningskapitalen.

Som nævnt udkræves der i Følge Bygningsinspektørens Beregning en Nybevilling paa 269,717 Kr. for at Udgifterne ved Ombygningen og Restaureringen af Kommunitetsbygningen og Konsistoriehuset m. v. kan blive dækkede. Af dette Beløb kan 157,922 Kr. 27 Øre betales med Restsummen paa Afløsningskapitalen, medens der for Øjeblikket ikke i Universitetets Afløsningskapitaler vil kunne søges Dækning for de resterende 111,794 Kr. 73 Øre. Imidlertid kan det forventes, at der i Januar 1922 vil indkomme en saa stor Sum i Afløsningskapital for de til Indfrielse i nævnte Maaned opsagte Afgifter, at der til den Tid vil være Midler til Raadighed til Udredelse af Byggeudgifterne og under alle Omstændigheder vil saadan Kapital senere fremkomme. Indtil da maatte saa de paagældende Udlæg — i Overensstemmelse med den paa Tillægsbevillingsloven for 1919—20 givne Bemyndigelse — dækkes af Sorø Akademis kontante Kassebeholdning, imod at det givne Forskud forrentes

med 5 pCt. p. a., saaledes som det er foreskrevet for Udlaan af Akademiets Midler.

Som Situationen nu ved det i Sagen fremkomne foreligger oplyst, vil det ikke være muligt at komme udenom Nødvendigheden af at tilvejebringe Midler til Betaling af de Arbejder paa Kommunitetsbygningen, som allerede er bragt til Udførelse, ligesom det utvivlsomt efter hele Foretagendets Plan maa anses for i høj Grad paakrævet, at den projekterede, men endnu ikke stedfundne Restaurering af det gamle Konsistoriehus og den dermed sammenbyggede Professorbolig bringes til Udførelse. Man skal derfor foreslaa en Indstilling til Undervisningsministeriet om, at der paa Forslaget til Lov om Tillægsbevilling for indeværende Finansaar under Finanslovskonto § 4. A., Universitetet, Underkonto IV., optages følgende Anmærkning i Teksten:

»Ministeriet bemyndiges til af Universitetets Midler at anvende et Beløb af 269,717 Kr. til Fuldførelse af Arbejdet ved Ombygning og Restaurering af Kommunitetsbygningen og Konsistoriehuset i Universitetsgaarden. Ministeriet bemyndiges endvidere til, indtil det paagældende Beløb kan udredes af den ved Afløsning af Universitetets Arvefæsteafgifter indkomne Kapital, at dække de vedkommende Byggeudgifter af Sorø Akademis kontante Kassebeholdning, imod at det af nævnte Kassebeholdning ydede Forskud, der refunderes af de i hvert Finansaar indkommende Afløsningsbeløb, forrentes med den for Udlaan af Sorø Akademis Midler fastsatte Rente af 5 pCt. p. a.«

Sagen fremsendtes under 28. Juni 1921 af Konsistorium til Ministeriet med Indstilling i Overensstemmelse med Kvæsturens Forslag. Ministeriet meddelte derpaa i Skrivelse af 26. Oktober 1921, at der paa forventet Tillægsbevilling for 1921—22 til Dækning af Kommunitetsbygningens Restaurering udover de tidligere Bevillinger til Restaurering af denne Bygning kunde anvendes et Beløb af 171,717 Kr. samt at der til Restaureringen af Professorboligen ligeledes paa forventet Tillægsbevilling kunde anvendes 53,500 Kr., medens derimod Istandsættelsen af Konsistoriehuset foreløbig maatte udskydes. Paa Tillægsbevillingsloven for 1921—22, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg A., Sp. 5319—22, bemyndigedes Ministeriet derefter til af Afløsningssummerne for Universitetets Arvefæsteafgifter at anvende et Beløb af 171,717 Kr. udover de allerede bevilgede 695,983 Kr. til Kommunitetsbygningens Restaurering samt 53,500 Kr. til Restaurering af Professorboligen. Til Restaurering af Kommunitetsbygningen blev der herefter ialt 867,700 Kr. til Raadighed.

Til Montering af de nye Lokaler foreslog Bygningsinspektoren bevilget et Beløb af 121,424 Kr. 28 Øre. Heraf var 8583 Kr. beregnet til Parketgulve i Rektorværelset, det store Udvalgsværelse og Forsamlings-salen, men da det ikke fandtes absolut paakrævet at have Parketgulv i de to sidstnævnte Lokaler, reduceredes de anførte 8583 Kr. med 7028 Kr. til 1555 Kr. Det paagældende Budget opførtes herefter saaledes:

a. Nye Møbler og Oppudsning af gamle	60,531 Kr. 00 Øre
b. Flytning og Maling af Reoler m. m.	8149 » 00 »
c. Køkkenborde og Skabe	3600 » 00 »
d. Gardiner og Trægardiner til Kontorer og Lærerforsamlingssal	11,751 » 00 »
e. Gardiner og Trægardiner til Spisestuer og Køkken	1116 » 00 »
f. Maskiner til Køkken	6803 » 88 »
g. Køkkeninventar	4465 » 40 »
h. Lysekroner og Lamper m. v.	11,425 » 00 »
i. Parketgulv i Rektorværelset	1555 » 00 »
k. Arkitekthonorar	2500 « 00 »
l. Modeller og uforudsete Udgifter	2500 » 00 »
	114,396 Kr. 28 Øre

eller afrundet 115,000 Kr., som bevilgedes paa Finansloven for 1920—21, jfr. Rigsdagstidende for 1919—20, Tillæg A., Sp. 1487—90. Heraf brugtes i Finansaaret 1920—21 et Beløb af 59,744 Kr. 60 Øre. Restbeløbet, 55,255 Kr. 40 Øre, genbevilgedes paa Tillægsbevillingsloven for 1921—22, jfr. Rigsdagstidende for 1921—22, Tillæg A., Sp. 5591—92.

Konsistorium tog de nyindrettede Administrationslokaler i Brug d. 23. Oktober 1920. Den akademiske Lærerforsamling holdt første Gang Møde i Lærerforsamlingssalen d. 28. Oktober s. A. Studenternes Spisestuer flyttede d. 2. Juni 1921 ind i de nye Lokaler i Kommunitetsbygningen.

I. Universitetets Landsbykirker.

(Journ. Nr. 60/1916, 60/1917, 60/1918 og 60/1923.)

1. Af *Kontoen til Landsbykirkernes Forskønnelse* er bl. a. bekostet følgende Anskaffelser:

Taarnby Kirke: Tilskud til Installation af elektrisk Lys: 500 Kr. (1916—17).

Herlev Kirke: Restaurering af Prædikestol og Fornyelse af Betræk m. v. 736 Kr. (1917—18). Til Omdannelse af Kirkens Kroner til elektrisk Lys samt til Køb af Smedejernskrone til Sakristiet m. v. 500 Kr. (1918—19). Anskaffelse af Lysekrone 537 Kr. 50 Øre (1918—19 og 1919—20), Anskaffelse af Titusstage 315 Kr. (1918—19).

Gladsakse Kirke: Tilskud til Installation af elektrisk Lys 500 Kr. (1916—17), Anskaffelse af 7-armet Malmlysestage 390 Kr. (1917—18).

Værløse Kirke: Reparation af Stolestaderne 623 Kr. 75 Øre (1916—17), Forandring af Tavlerne 60 Kr. (1920—21).

Grevinge Kirke: Ny Ramme til Alterbilledet 178 Kr. (1916—17), Fod til Krucifikset 17 Kr. (1918—19), Anskaffelse af Malmlysestage 325 Kr. (1919—20), Montering af Kirkekronerne til elektrisk Lys 350 Kr. (1920—21), kunstnerisk Udsmykning af Altervæggen 669 Kr. 50 Øre (1920—21).

Bringstrup Kirke: Sølvindsat til Alterkalken samt til Køb af 30 Særkalke 199 Kr. (1916—17 og 1917—18).

Smørum Kirke: To Malmlysekroner 800 Kr. (1919—20 og 1920—21).

2. Bygningsarbejder.

Taarnby Kirke: Forbedring af Vandstandsforholdene paa Kirkegaarden 6082 Kr. 15 Øre (1918—19), Fugning m. m. af Tagdækningen paa Ringmuren paa Kastrup Kirkegaard samt Opførelse af et Nødtøftshus paa Kirkegaarden 1420 Kr. (1919—20).

Herlev Kirke: Hvidtning og Restaurering af Kirkerummet 4732 Kr. 23 Øre (1920—21).

Gladsakse Kirke: Installation af Varmeapparat, Istandsættelse af Stolestader m. v. 8250 Kr. (1916—17).

Grevinge Kirke: Fornyelse af Kaloriferen 2195 Kr. (1917—18), Istandsættelse af Ringmur 1017 Kr. 60 Øre (1918—19).

Smørum Kirke: Ombygning af Ringmuren 16,381 Kr. 60 Øre (1917—18, 1918—19 og 1919—20).

Ledøje Kirke: Omlægning af Taget 3113 Kr. (1917—18 og 1918—19), Opførelse af en Bygning til Redskabshus,, Brændselsrum samt W. C. 7500 Kr. (1920—21).

Fakse Kirke: Istandsættelse af Ringmuren 1480 Kr. (1916—17 og 1917—18).

K. Forskellige Sager.

— Under 21. Juni 1918 kaldede Konsistorium hidtilværende Førstelærer ved Herrestrup Skole L. P. Andersen til Førstelærer ved Grevinge Skole fra 1. Juli s. A. at regne.

— Under 6. Oktober 1919 kaldede Konsistorium hidtilværende Lærer ved Thorsager Skole J. Mogensen Jensen til Førstelærer ved Sæby Skole fra 1. November s. A.